

S u m a r u l :

- 1. Poliția de Siguranță Generală Dr. V. Onișor
- 2. Decadența Presei . . . . . G. Chendi
- 3. Scopul urmăririi . . . . . Dr. Rebrean
- 4. Pericolul public al prostituției Dr. D. Stanca
- 5. Congresul internațional polițist din Viena . . . . . Dr. Boghian
- 6. Epidactyloscopul . . . . . Jaques Boyer
- 7. Hoții de geamantane . . . . . * * *
- 8. Pentru îndreptarea celor răi * * *

- Cum se dau boviturile mari
- Importul prostituatelor
- Trucurile vânzătorilor de carne vie
- Introducerea dactiloscopiei în serviciul băncilor
- Cleptomanie
- Poliția cortegiilor
- Contra furturilor de Automobile în America
- O statistică mondială a automobilelor

Insemnări pe marginea faptelor.

Adresa

MINISTERUL INTERNELOR SECRETARIATUL GENERAL DIN CLUJ.

Nr. 3935—8665.

Către toți domnii prefecți de județe și orașe !

Cu ziua de 1 Iunie 1920 apare la Cluj revista „POLIȚIA” sub direcția Dlor dr. Victor Popp, șeful poliției și Georgiu Chendi, căpitan de poliție în Cluj și cu colaborarea celor mai valoroși bărbați de specialitate. Revista tratează chestii de administrație și organizație polițienească atât ca teorie, cât și ca practică și cum e prima și unica revistă românească în Ardeal, Banat și ținuturile ungurene în această materie umple un gol bine simțit.

Scopul revistei este a înlesni orientarea în chestii polițienești atât a organelor administrative, cât și a marelui public, drept aceea o recomandăm cu toată căldura tuturor municipiilor și pe calea municipiilor tuturor funcționarilor administrativi interesați și tuturor secretariatelor comunale și cercuale.

Se notează totodată, că nu obiecționăm dacă municipiile și comunele abonează în sarcina bugetului lor propriu un număr corespunzător, în care caz revista la finea fiecărui an se va lega și inventariza.

Redacția și Administrația : Cluj, strada Băii 3.

Cluj, la 14 Iunie 1920.

DR. BUCȘAN,
secretar general.

A PALAGESIU,
consilier de secție.

R O M Â N I A

Ministerul de Interne Secretariatul General — Direcțiunea Poliției și Siguranței Generale Cluj.

Nr. 2598—7432/1920.

**Către Prefectura regională de Poliție
Cluj, Oradea-Mare, Brașov, Sibiu și Timișoara !**

Cu onoare vi se face cunoscut, că s'a aprobat, ca toate polițiile din Ardeal și Banat să se aboneze la revista „Poliția” din care vă trimitem și D-voastră un număr aici alăturat.

Plata abonamentului se va ordonanța de D-voastră la percepătorul respectiv.
Cluj, la 23 Iunie 1920.

Inspector General: delegat Director al Polițiilor
din Ardeal și Banat:

(ss) D. G. Bogdan.

Șeful Div. Mat. și B. C.
Consilier de secție :

(ss) Stoica.

BELÜGYMINISZTERIUM. KOLOZSVÁRI ÁLLAMTITKÁRSÁG.

3935—8665. szám.

Az összes megyei és városi prefektus urakhoz !

Az 1920. év június havában Kolozsvárott megindult a „POLIȚIA” című folyóirat Dr. Popp Viktor rendőrfőkapitány és Chendi György kolozsvári rendőrkapitány urak igazgatása alatt és a legértékesebb szakférfiak közreműködése mellett. A folyóirat a közigazgatás és a rendőrségi szervezet kérdéseit tárgyalja úgy elméleti, mint gyakorlati szempontból és miután ebben a szakmában Erdély, Bánát és a Magyarországból csatolt tartományok első és egyetlen román folyóirata eddig nagyon is érzett hiányt tölt be.

A folyóirat célja megkönnyíteni úgy a közigazgatási szerveknek, mint a nagyközönségnek tájékozását rendőri kérdésekben, miért is a legmelegebben ajánljuk azt az összes törvényhatóságoknak és a törvényhatóságok útján az összes érdekelt közigazgatási tisztviselőknek, valamint a községi és körjegyzőségeknek.

Egyszersmind megjegyezzük, hogy nincs kifogásunk az ellen, ha a törvényhatóságok és községek saját költségvetésük terhére fizetnek elő megfelelő számú példányra, mely esetben a folyóiratot minden év végén be kell köttetni és leltári számmal el kell látni.

Szerkesztőség és kiadóhivatal : Kolozsvár, Strada Băii 3.

Kolozsvár, 1920. június 14 én.

DR. BUCȘAN,
államtitkár.

PALAGESIU A.
osztálytanácsos.

**Abonamentul : Lei 1000 pentru comercianți, bănci, birouri, societăți, etc.
Pentru autorități și particulari Lei 500.**

**Inserțiuni : Una pagină pe un an 20.000 Lei. 1/2 pagină pe un an 10.000 Lei.
1/4 pagină pe un an 5.000 Lei.**

REDACTOR RESPONZABIL
Dr. VICTOR POPP

PRIMREDACTOR:
GEORGIU CHENDI

POLIȚIA DE SIGURANȚĂ GENERALĂ

Atribuțiunile poliției

Organizarea mai dezvoltată a acestui ram al poliției este rezultat al epocii războiului mondial. În organizația centrală a ministerului de interne siguranța generală face parte din direcțiunea generală a poliției (luând denumirea de: direcțiunea generală a poliției și siguranței generale). Siguranța generală are organe teritoriale: serviciile speciale (brigăzi) de siguranță, polițiile de posturi, gări și puncte de frontieră. Organe decentralizate de conducere are subinspectoratele generale de siguranță din Dobrogea, Bucovina, Basarabia și Transilvania. Fiecare subinspectorat are în teritoriul său un număr de brigăzi sau servicii speciale de siguranță, poliții de frontieră și gări,¹ iar de-a-lungul țărmului dunărean și maritim și un număr de poliții de porturi. În capul fiecărui subinspectorat se află un subinspector general cu personalul necesar, serviciile speciale sunt conduse de câte un șef de serviciu cu personalul auxiliar.²

Atribuțiunile poliției de siguranța generală a Statului sunt cele cunoscute din § 3, în care ne-am ocupat cu această chestiune. Atribuțiunile serviciilor teritoriale (brigăzi, subbrigăzi etc.) sunt: în afară de chestiuni privitoare la siguranța generală și informațiuni referitoare la siguranța generală și ordinea publică, încă controlul și supraveghierea străinilor, urmărirea indivizilor semnalati ca suspecti și cercetări pentru descoperirea crimelor și delictelor. Aceste însă se fac la inițiativă proprie (Dec. min. interne 20 Oct. 1920).

1) După bugetul 1921—2 în teritoriul Regatului vechiu inclusive Dobrogea sunt servicii speciale: 23 brigăzi, 5 subbrigăzi, în Bucovina 5 brigăzi, în Basarabia 14 brigăzi în Transilvania 26 brigăzi; puncte de frontieră sunt: în Transilvania 27, în Bucovina, Basarabia și Dobrogea 30; poliții de gări (numai în puncte importante de comunicațiune) în Regatul vechiu și Basarabia 17, în Transilvania 9, în Bucovina 4; poliții de porturi: 21 (la Dunăre și Marea-Neagră).

2) În serviciul siguranței după bugetul 1921—2 sunt 2835 persoane în total.

Atribuțiunile poliției, cari fac în sens propriu funcțiunea acestei organizațiuni administrative, sunt de a veghia la menținerea liniștei interioare și de a preveni toate pericolele, care amenință liniștea (poliția *administrativă*), a veghia la siguranța statului și a preveni pericolele îndreptate contra existenței lui (poliția de *siguranță*), de a colabora la reprimarea infracțiunilor săvârșite în contra liniștei, siguranței și ordinii publice (poliția *judiciară*). Legea 1 Aprilie 1903 definește datoriile poliției în următoarele: a veghia la menținerea ordinii publice și a siguranței interne a statului; a apăra libertatea, proprietatea și siguranța persoanelor; a preveni infracțiunile dela legi și regulamente, respectând legile privitoare la garantarea libertății individuale; a executa măsurile de poliție, prevăzute prin legi și regulamente speciale, precum și acele de poliție comunală; a constata, conformându-se regulilor de procedură penală orice infracțiuni și a trimite pe făptuitori înaintea justiției (art. 1). Legea jandarmeriei rurale 1 Sept. 1893 prevede ca datorii ale jandarmeriei: a veghia în comunele rurale la siguranța publică, la menținerea ordinii, la executarea legilor, esența serviciului său fiind o supraveghiere neîntreruptă și o acțiune preventivă (art. 1). Legea pentru organizarea poliției comunelor urbane 19 Dec. 1902 fixează datoriile agenților poliției în a lua toate măsurile necesare pentru a împede ca călcarea legilor, ordonanțelor și regulamentelor comunale și în caz de abatere de a dresa procese verbale și de a trimite pe făptuitori în fața justiției (art. 1).

În esență normele pozitive stabilesc deși nu într-o grupare sistematică, ca atribuțiuni ale poliției cele ce am văzut că rezultă din analiza generală a instituțiunei poliției.

Am văzut că funcțiunile poliției se săvârșesc în organi-

zația statului român prin 2 categorii de organe, *ofițeri și agenți de poliție*.¹

Ofițerii au conducerea serviciului de poliție cu dreptul de dispoziție și puterea de a constata prin acte infracțiunile sau de a instrumenta, iar în unele cazuri de a aplica și pedepse. Agenții sunt organele de execuție a serviciului, subconducerea ofițerilor, pe cari sunt datori a-i informa de orice eveniment mai însemnat sau infracțiune ce observă.

Ofițerii de poliție trebuie să întrunească anumite condițiuni de admisibilitate, între cari și o pregătire științifică doveditoare a cunoștințelor speciale necesare pentru împlinirea funcțiunii. După tipurile de organizație sunt *ofițeri de poliție și ofițeri speciali de siguranță*. Numai ofițerii de poliție pot încheia acte pentru constatarea infracțiunilor dela legi și regulamente. Ofițerii speciali de siguranță pot constata infracțiunile numai dacă îndeplinesc condițiunile de admisibilitate prevăzute în lege, în caz contrar ei n'au dreptul de a încheia acte, ci numai de a face cercetări și de a informa.

Agenții de poliție sunt datori a informa imediat, în scris sau verbal pe ofițerii de poliție de orice infracțiune sau eveniment mai însemnat, ce s'ar întâmpla în locul unde fac serviciul.

Competința ofițerilor și agenților de poliție este limitată în interiorul comunei sau circumscripției în care funcționează. Numai în cazuri de flagrant delict pot să opereze și în circumscripțiile vecine, pentru a urmări și a prinde făptuitorii. Au însă datoria de a vesti despre aceasta autoritatea polițială a locului. Ministrul de interne poate da însărcinări speciale de serviciu în teritoriul întregii țări. Prefecții de județe și de poliție de asemenea pot da însărcinări speciale pentru întreaga circumscripția de sub autoritatea lor.

Sunt *ofițeri permanenți de poliție*: prefecții de poliție (afară de prefecții de poliție Capitalei și al Iașului), directorii prefecturilor de poliție și ai polițiilor, inspectorii de poliție, polițaii, comisarii, subcomisarii și jandarmii rurali, (acești din urmă dacă întrunesc anume condiții). Ei sunt totodată și auxiliari și ministerului public. *Îndeplinesc* și funcția de ofițeri de poliție: administratorii de plasă și ajutoarele lor, revizorii comunali, primarii comunelor rurale și ajutoarele lor, agenții vamali la punctele de frontieră, unde nu sunt ofițeri de poliție, șefii și subșefii de gări, în punctele unde nu sunt ofițeri de poliție.

Sunt *agenți permanenți de poliție*: Sergenții de oraș, jandarmii pedestri ai călăriei, străjerii din sate (în timpul cât sunt în serviciu). *Îndeplinesc* și funcția de agenți de poliție: șefii de garnizoane în comunele rurale, guardii vamali, cantonierii, șefii de echipă și picherii căilor ferate; cantonierii și șefii de antonieri ai șoselelor statului și județelor; cantonierii și șefii de cantonieri telegrafo-postali, factorii postali rurali, pădurarii și confinaștii statului, pădurarii particulari necunoscuți, guardii de câmp comun li și particulari recunoscuți (toți organe de poliție ale ramurilor speciale). L. 1 Apr. 1903 articolele 3, 4.

Funcțiunea de poliție administrativă și judiciară

Serviciul jandarmeriei rurale este de 2 feluri: ordinar și extraordinar. Serviciul ordinar se execută zilnic, în baza normelor în vigoare, fără a fi nevoie de cereri din partea autorităților. Serviciul extraordinar se face la cererea autorităților, sau a altor persoane îndrept a cere concursul jandarmeriei.

Serviciul ordinar cuprinde: poliția judiciară, poliția militară, poliția drumurilor și țarinelor, transferarea arestaților civili și militari, poliția administrativă (patrulări, supraveghiere a pazei în comunele rurale etc.).

Serviciul extraordinar constă în ajutorul, ce jandarmii sunt datori a da următoarelor autorități: funcționarul vamal, organelor însărcinate cu urmărirea infracțiunilor și

contrabandelor (agenții silvici, domeniali, ai regiilor, ai pescăriilor statului), organelor financiare, portăreilor (executoriilor), grănicerilor, însărcinaților cu rechizițiuni, pentru escortarea transporturilor de bani ai statului sau de materii explozibile (art. 97—127).

Poliția judiciară are de scop descoperirea infracțiunilor (crime, delicta contravențiuni), stabilirea făptuitorilor, adunarea probelor necesare pentru stabilirea judiciară a faptelor săvârșite și trimiterea materialului la instanțele competente. Regulele mai importante pentru funcția de poliție judiciară, pe cari le găsim în regulamentul de aplicare a legii asupra jandarmeriei, sunt următoarele:

Organele poliției judiciare primesc denunțările infracțiunilor, în baza lor fac cercetare după regulele procedurii criminale, încheind procese verbale de constatare, care le înaintează procurorului. Pentru crime înștiințează imediat parchetul. Până la sosirea procurorului, sau a delegației procurorului, organele poliției procedează la o cercetare sumară, adunând probele ce ar putea fi folositoare pentru descoperirea crimei, iau măsuri asigurătoare și opresc să părăsească localitatea toate persoanele bănuite, că ar fi participat la trimă, cum și acele ale căror informații ar înlesni descoperirea crimei (R. de aplicare a legii jandarmeriei 1 Ian. 1911 art. 142—144).

În caz de *flagrant delict* organele poliției judiciare înștiințează imediat parchetul, dețin pe vinovați, și până la sosirea procurorului pot încheia procese verbale, luând declarațiile martorilor, făcând perchezitiile și dresând orice acte de competența procurorului.

Jandarmii¹ nu pot aresta pe nimeni decât în virtutea unui mandat judecătoresc sau în cazurile în cari procedura penală admite a se deține făptuitorii vreunei infracțiuni.

Cel deținut este supus unui interogatoriu, care se trece în proces verbal, și nu poate fi ținut arestat de către jandarmii șefi de posturi sau șefi de secții decât cel mult 24 ore, când este trimis parchetului sau judecătoriei de ocol, dacă administratorul de plasă, care e înștiințat la fiecare caz, nu cere să-i fie trimis mai întâiu la administrația plășii (R. 1 Ian. 1911 art. 148).

Jandarmii nu pot intra în domiciliul unui locuitor decât în virtutea delegației parchetului și judecătorului de instrucție, și în caz de flagrant delict. Jandarmii pot intra în domiciliu la orice oră în caz de incendiu, explozie, inundație, sau când este chemat în ajutor de cei din interiorul locuinței (art. 149—150).

Jandarmii sunt datori a interveni direct, sau când li se cere concursul, spre a da ajutor ori cărei persoane, în cazuri de agresiuni, când se turbură ordinea publică. (Art. 154).

Întrebuințarea armelor este admisă jandarmilor, când autoritatea judiciară sau administrativă nu este de față, numai în caz de legitimă apărare, adică dea se apăra pe sine, cum și persoanele ce le sunt încredințate în contra ori cărui atac cu violență. La întrebuințarea armelor jandarmii vor căuta să nu dea lovituri mortale, ci numai de a împedea pe agresor de a săvârși atacul sau dea-o lua la fugă (art. 168).

1) Sunt *ofițeri de poliție judiciară*: comandantul de companii, ofițerii subalterni, jandarmii angajați, cari au absolvit școala pentru șefi de post, și reangajații. Nu sunt ofițeri de poliție judiciară jandarmii angajați, cari n'au făcut vre-una din școli. (L. 19 Mai 1918 art. 65 modificat.)

1) Sunt 2 categorii de ofițeri: *permanenți* și alții cari pe lângă atribuțiunile speciale funcțiunii lor *îndeplinesc* și pe cele de ofițeri de poliție. Asemenea se disting și agenții.

DECADENTA PRESEI

Cine a urmărit cu atenție ziarele și revistele periodice din anii din urmă, nu se poate să nu fi constatat, cu o justă indignare, decadența din ce în ce mai pronunțată a acestora:

O covârșitoare parte a presei s'a abătut de la căutarea, ce i-o indică în mod imperativ chiemarea sa nobilă, a încetat de a mai fi păstrătoarea conștiinței naționale, oglinda fidelă a aspirațiilor societății, ecoul opiniei publice, sentinela bunelor moravuri, biciuitorul abuzurilor. Avantgarda tuturor reformelor sociale și culturale, instituția de educație a caracterului și moravurilor masselor populare. Tinta morală și ideală a dispărut. Copleșită de spiritul mercantilor, care face caracteristica vremurilor de după războiu, presa de toate categoriile a devenit aproape exclusiv o afacere, o negustorie, mai mult sau mai puțin cinstită condusă după fiamosul principiu a lui Machiavelli că „scopul scuză mijloacele.“ Care este deci scopul? Ca mâna de oameni, cari compun „redacția și administrația“, mai mult administrația decât redacția, să-și asigure un câștig abundent, fără o prea mare muncă și fără a investi un capital care să stea în proporție cu beneficiul ce realizează. Că pentru realizarea acestui unic scop, cei asociați trebuie să-și neghe cele mai elementare obligațiuni de ziarist: dreptatea, conștiințiozitatea, imparțialitatea, — că trebuie să renunțe la îndemnurile bunului sunt, să alerge după senzații și să agite în mod ocult contra statului, contra legilor, a ordinii de drept și a autorităților publice, — că trebuie să pângăriască cinstea cetățenilor, să încalce secretul vieții familiare, garantat de legi, — toate acestea par atât de puțin importante, încât se socot ca necesități firești, precum firesc este să curgă sânge în războiu.

În anii din urmă, în Ardeal și Banat au apărut, ca burefii după ploaie, o sumedenie de publicațiuni periodice cari, judecate după programul ce și-au anunțat, par a fi tot atâția pionii ai dreptății și ai celor mai mărețe principii. Această presă, prezentată sub masca tuturor ideilor generoase, este o sfruntantă minciună. Citind cu atenție câteva numere din aceste publicațiuni nu se poate să nu ne cuprindă o justă revoltă. Pamfletul își face loc printre rândurile pretențioase. În dosul ideilor de dreptate, de libertate, de cultură și de fericire socială nu găsim decât josnice suspiciuni, murdare insulte și condamnată pornografie, și ne întrebăm, plini de mirare, dacă e cu puțință ca atari murdării să apară fără sancțiune, fără a fii confiscate și fără să se aplice față de cei rezonabili cu cea mai mare rigoare dispozițiile codului penal și ale legii se presă? Se poate oare să se abuzeze fără limită de libertatea presei? Ce fac autoritățile chiemate să vegheze la garantarea drepturilor individuale și la păstrarea bunelor moravuri?

Cine ar putea tăgădui marea influență a presei pentru înfăptuirea idealurilor de progres ale omenirii în general și ale națiunii în special? Marele adevăr că „presa este a șasea putere în stat“ nu e astăzi decât un banal adevăr. Libertatea presei este un drept câștigat al vremurilor noastre, tot atât de evident ca și dreptul la viață. Intensitatea ideii

de libertate în materie de presă întrece cu mult ideea de proprietate. Toate Constituțiile moderne ni-o dovedesc.

Această concepție a fost sancționată încă prin legea XVIII din 1848, și ni-o reoglîndește, amplificată legea de presă (XIV din 1914) astăzi în vigoare în Ardeal și Banat.

Din ambele legi însă, reiese că prin libertatea presei nu trebuie să se înțeleagă libertatea absolută, că adică putem publica fără răspundere orice, ci trebuie să se înțeleagă libertatea de cinste și seriozitate, care stă în perfectă armonie cu ordinea socială și morala publică și care știe respecta cu rigurozitate atât drepturile particulare ca și pe cele ale colectivității.

Pe cât de sublimă este presa, care stă în serviciul principiilor ideale printr'o critică obiectivă și un permanent îndemn spre bine, pe atât de condamnată este presa, care utilizează talentul, această forță intelectuală, pentru scormonirea moravurilor ușoare, pentru turburarea păcii și liniștii publice, pentru a acuza fără temei activitatea conducătorilor autorităților, inventând scăderi și greșeli pe socoteala lor, ca și presa de șantaj, care știe să treacă sub tăcere dibace unele păcate, să atîțe la lupta de clasă, de naționalitate și confesiune, când îi convine, sau se răspîndească scrieri pornografice.

Libertatea presei — adică dreptul de a propaga liber ideile — nu îndreptățește pe nimeni să divulge secretele asigurate chiar prin lege. Legea consacră ca inviolabile anumite secrete de stat, anumite secrete ale societății și ale particularilor. Divulgarea lor constituie un abuz, care periclitează buna armonie în societate și în familie, sdruncină temelia de siguranță a statului.

Pentru a ilustra printr'un exemplu teza aceasta, e destul să amintim, că interesul statului este să se păstreze neștirbită autoritatea serviciilor publice în fața cetățenilor. Sau, această autoritate nu este ea periclitată în cel mai înalt grad, când un ziar, numai pentru a produce senzație, fără a avea informații precise și fără a aduce date incontestabile, se pretinde descoperitorul a cine știe ce nereguli și se grăbește să arunce discredit asupra instituției înseși și reprezentantului ei? Sentința dată în eventualul proces de calomnie condamnată nu pe cel în adevăr vinovat, ci pe un „om de paie“, un „rezonabil“ fără autoritatea răspunderii. Pe lângă aceasta, ea nu mai poate reabilita în întregime autoritatea ponegrită a serviciului calomniat, cu atât mai vârtos cu cât, în cele mai multe cazuri, procesul de calomnie este imposibil având în vedere interese superioare ca: păstrarea bunului mers al administrației și justiției, periclitat prin divulgarea secretului oficios. În alte cazuri, când publicațiunile de gazetă se ating de viața familiară intimă sau ating onoarea femeilor, satisfacția dată într'un eventual proces este foarte indoielnică. Obligația prevăzută în lege de a se publica desmințirea „în același loc și cu aceleași caractere“ nu reabilitează decât în chip relativ onoarea celui calomniat. E ușor de întrevăzut că oricine se va feri să-și caute satisfacție în justiție, de oarece prin debateri publice intimitățile vor fi date și mai mult în vileag, iar sentința de

polițienești. În trei șire s'ar putea trece peste aceste mici drame, fără a mai comunica și numele inculpatei. Din nefercondamnare ar fi tot așa de puțin eficace ca și achitarea motivată de prescripțiunea înfracțiunii.

Fiecare individ își are lumea sa sentimentală intimă, își are ideile, dorințele, năzuințele, principiile, greșelile sale... etc., cari stau într'o legătură așa de strânsă cu eul său, încât nimeni nu poate pătrunde în mijlocul lor fără de a le știrbi. Cu drept cuvânt deci, el poate pretinde respectarea lor și de la acei pe cari el însuși i-a introdus în intimitatea lor, ca și de la acei, cari au ajuns în stare de a le cunoaște, pe alte căi.

Pacientul care recurge la cunoștințele medicului pentru a-și vindeca o boală rușinoasă, clientul care în vederea divorțului descopere avocatului intimități familiare ascunse cu grije, au tot dreptul să pretindă acestora să nu abuzeze de încrederea pusă în ei.

Dar nu numai particularii, ci și corporațiile, instituțiile, întreprinderile, și în unele cazuri chiar statul, au secrete organice, a cărora divulgare le prejudiciază.

Nunai o concepție superficială poate susține, că secretele organice ale statului, ale societății și ale individului nu au dreptul să fie riguros respectate de presă.

E suficient să amintim că secretele mai sus menționate, clasificate după interesele individuale, sînt apărute de numeroase dispozițiuni în diferite legi. Astfel avem: violarea secretelor diplomatice și militare (art. 144, 146, 147, 5 Cp.); violarea secretului corespondenței poștale și telegrafice de către particulari (art. 327 Cp.); aceeași infracțiune comisă de către funcționarii sau servitorii oficiilor telegrafo-poștale (art. 200 și 201 Cp.); divulgarea secretului oficial de către funcționarii publici (art. 479 Cp.); violarea secretului profesional de către funcționarii publici, avocați, medici, farmaciști, moașe (art. 328 Cp.) etc. Dar, afară de acestea, mai sînt și altele de secrete, a căror divulgare, deși nu-și află sancțiuni precise în dispozițiunile legilor, totuși concepția evolutivă a timpului le declară punibile, recunoscând că păstrarea secretului nu este totdeauna un interes subiectiv — apărut ca atare și de bunul simț, — ci poate să comporte un interes mai general, fie moral, fie juridic sau social, a cărui apărare este justificată, și în orice caz de dorit.

Un individ, care nu știe păstra secretul ce i s'a incredințat și îl dă publicității, nu este el oare condamnat de către întreaga societate? Și când dispozițiile legale impun în mod categoric excluderea publicului și interzic publicarea în orice mod a desbaterilor, ca în cazurile de audiențe penale sau civile, debateri disciplinare ale funcționarilor publici (Legea XXXIV : 1897 art. 20; legea LIV 1912, art. 96; legea VII 1913, art. 13) nu se urmărește numai apărarea intereselor particularilor izolați, ci se au în vedere interese generale superioare, ca apărarea ordinii și moralității publice etc.

Tot în scopul garantării secretului, legea scutește anumite jersoane (preot, apărător, medic, etc.) să depună mărturie în anumite cauze ba în unele cazuri le oprește chiar de la aceasta. De asemenea în procesele de calomnie și insultă nu se admite proba celor afirmate în expresiunile incriminate, nici cu consimțământul lezăturii.

Dovedirea verității nu este admisă în cazurile, unde

acțiunea publică se deschide numai la cererea lezăturii și acesta nu face o astfel de cerere, sau cea făcută și-o revocă, dacă referitor la afirmațiile incriminate s'a dat sentință de achitare definitivă, sau s'a sistat cauza prin altă hotărîre definitivă, și nici în cazul, când cele afirmate se referă la viața familiară sau ating onoarea femeiască.

În expunerea de motive a legii aflăm: „legea dă garanții pentru apărarea intereselor atinse prin insulte și calomnii, adecă interzice judecătorului să constate fapte, cari nu servesc nici interese particulare și nici interese publice, ci din potriiva sdruncină liniștea familiară, înmulțind nenorocirile și scandalurile.“

Intenționat am stăruit asupra secretului, și poate prea mult în cadrele acestui articol. E însă o chestiune de prea mare importanță pentru a nu-i da toată atenția. Respectul secretului se impune tuturor în egală măsură și pentru că îl recunoaște legea și pentru că ni-l cere simțul de onestitate.

Cu atât mai mult acest respect se impune ziaristului. Prin sugestia pe care o exercită articolul de gazetă, un fapt fie adevărat, fie inventat, poate duce la nimicirea unei existențe sau la dărâmarea unei valori morale.

Teza, care susține, că ziaristul poate să publice orice fapte, ce corespund adevărului — ba chiar că este obligat să le dea publicității — este corectă numai în aparență.

Pentru că este în deobște cunoscut, că interesul descoperirii adevărului și adunării probelor, impun o anumită discrețiune în urmărirea criminale, cel puțin până la un stadiu dat al faptelor, și nimeni nu poate să conteste marea utilitate a acestui procedeu. Tot astfel sînt unele fapte, adevăruri de interes individual sau general, cari nu pot fi și nu trebuie să fie descoperite niciodată, deci cu atât mai puțin pot servi ca temă pentru publicațiunile de ziar.

Contr acestor reguli — în unele cazuri fixate pozitiv prin legi, iar în cele mai multe cazuri existând în conștiința morală a indivizilor — greșesc cea mai mare parte a publicațiunilor periodice, și acest fapt constituie unul dintre principalele motive pentru cari cititorii de bun simț se scandalizează de ceea ce găsesc în aceste scrieri.

Să ilustrez cu câteva exemple.

Un funcționar de Bancă, acuzat de sustracțiune, este achitat definitiv. Peste câțiva ani, acest funcționar, stabilit în alt oraș, are un conflict cu cineva, care, pentru a-și răzbuna, comunică unui ziarist acel eveniment din trecutul funcționarului. Faptul apare astfel în publicitate, fie insinuat prin aluzii cari l'ar face suspect, fie așa cum s'a petrecut, conținând chiar și amănuntul achitării.

Oare în acest caz, comunicând chiar adevărul, buna reputație a funcționarului de care ne ocupăm, nu va fi știrbită? Nu se aruncă oare asupra onoarei sale o îndoială pe care nimic nu o va putea îndepărta?

Alt caz:

O tânără fată, să presupunem o guvernantă, silită să-și agonisească traiul pe această cale, este sedusă de un bărbat, devine mamă și, într'un moment de desperare, sau de rușine, își omoară copilul. Citim zilnic astfel de fapte la știrile ricire, ziaristii, cari nu-și cunosc misiunea, în goana după senzații, se năputesc asupra mamei „lipstă de orice simț

morat“ și asupra „ticălosului seducător“, scriu coloane întregi, denaturând cu știință adevărul. Convinși că au făcut bine descălușind un nou păcat, satisfacția acestor ziaristi devine hidoasă. Oricât ar condamna pe seducător, ei nu-și dau seamă că au distrus viitorul acelei fete cu mult mai mult, decât vina ei și sentința de condamnare a justiției, de oarece sentința rămâne ca o sancțiune cunoscută într-un cadru restrâns și are de scop îndreptarea celeia căzută în păcat, pe când articolul de ziar îi pecetluiește pentru totdeauna existența în societate, alungând-o din mijlocul ei.

Nu de mult am cetit în ziare că o fată de bună familie, pe când se întorcea de la rudeniile sale din țară, în drum spre Cehoslovacia, fiind nevoită să petreacă o noapte în Arad, a fost atacată de doi indivizi în hotelul unde trăsese. O dramă surdă, o nenorocire ca multe altele!

Dar unele ziare de provincie au descris-o cu atâta lux de amănunte, dându-i un adevărat colorit de film cinematografic, publicând numele fetei, ocupația părinților, domiciliul... etc., încât nenorocirea devenită publică va plana totdeauna cu o grea vină asupra viitorului acelei sărmâne fete.

În aparență s'ar crede că nu se urmărește decât critica moravurilor depravate ale societății — în cazul arătat mai sus, să se dea satisfacție fetei lezate și ordinii de drept — în realitate însă nu se urmărește decât excitarea sensibilității și fanteziei cititorilor, și în ultima analiză câștigul bănesc, mărirea tirajului prin stârnirea unui interes factice senzational.

Pentru ce oare trebuie să se publice întreaga dramă familiară, care se termină cu divorțul? Pentru ce trebuie informat publicul cum soția comerciantului cutare își poartă bărbatul de nas, pentru ca mai apoi să se dea amănunte în ce mod și cu ce mijloace a aflat acesta infidelitatea soției?

Nu apare un singur număr din așa zisele reviste „satirice“ în care să nu găsim câteva cazuri de adulter — reale sau iscodite — povestite cu multe amănunte, cu toate procedeele romanelor de senzație.

E foarte adevărat, că în cele mai multe povestiri de acest soi nu se dau nime adevărate, dar faptele sînt povestite cu atâta transparență, aluziunile descopere realitatea — dacă există — și amănuntul o precizează, încât e cu neputință să nu se poată stabili identitatea persoanelor vizate.

Chiar în cazul, când totul nu e decât o brodare de fantezii, nu se perde din vedere de a se arunca o umbră de vizibilă suspiciune asupra unor anume persoane, bine exteriorizate prin indicii sigure, scociorând gelozia bărbatului și a femeii, aruncând discordie în familiile pașnice. Sistemul, urmărind aceleași meschine interese, poate duce până la provocarea mulelor nenorociri familiare, datorită unei incurabile anchiloze a bunului simț la mulți, foarte mulți gazetari.

O gazetă de provincie, făcând mult șgomot, atrăgea mai dăunăzi atenția poliției, că la cutare femeie, care ține casă de rendezvous, se fac adevărate origii amoroase. Amintind câteva nume — pe cari le cred fictive — promitea că

va continua în numărul viitor cu divulgarea persoanelor, cari frecventează această casă.

Să fie oare cineva așa de naiv încât să creadă, că acea gazetă — publicând mai mult o amenințare, decât un articol — este condusă de un scop ideal?

Dar chiar făcând abstracție de faptul evident, că ziarul încerca un șantaj pentru a nu da în public anumite lucruri, decând oare menirea presei este să se descopere adulterele?

Oare nu s'ar putea urmări proprietarii caselor de rendez-vous și negustorii de carne vie n'ar putea fi demascați fără a expune disprețului public pe soția, care și-a călcat îndatoririle și fără a imprima pecetea dezonoarei pe fruntea fetei, care într-o clipă de înconștiență, și-a uitat de sine?

Când legea apără onoarea, cinstea și bunul renume al familiei, și interzice categoric, chiar contra voinței persoanei lezate; să se dovedească faptele afirmate, de unde oare cutezanța ziaristului, care asemenea unui pirat, despoaie de cel mai bun avut femei și fete de bună familie, răpindu-le bunul renume și cinstea?

Desigur că îndrăzneala ziaristului pornește din certitudinea, că nimeni nu va risca să-și apere onoarea înaintea instanțelor judiciare. Procesul de calomnie ar mări scandalul, iar condamnarea calomniatorului nu ar fi nici decum o recompensă pentru dauna morală suferită.

Cadrele articolului nu îmi permit să continui. Exemplele aduse dovedesc însă până la evidență că indiscrețiunile de acest soi ale ziarelor și revistelor sînt condamnabile din orice punct de vedere, și în consecință, pentru acest motiv esențial, ele devin antipatice publicului.

Un alt motiv care provoacă desgustul publicului față de presă, este că unele publicațiuni stau cu totul în serviciul celei mai promunțate pornografii, concurând cu produsele celei mai rafinate literaturi josnice. (Schundliteratur).

Această literatură constituie cea mai condamnabilă speță de prostituție, deoarece ea nu se oferă numai în stradă, ci se introduce clandestin în căminul familiar, aruncând sămânța desfrâului până și între copii.

Abonezi o revistă „politică-socială“, de la care aștepti să-ți expună părerile asupra evenimentelor de interes public în mod serios și obiectiv, și care îți promite, alături de aceasta, o literatură aleasă, informații de modă, etc. etc. Și care nu ți-e mirarea când într-o bună zi descoperi, că la mica publicitate, pitită cu literă discretă în ultima pagină, se publică cele mai impudice anunțuri.¹

Mai e oare nevoie să dovedim efectele dezastrouse pe cari le are această presă asupra dezvoltării intelectuale, morale și fizice ale copiilor de școală?

Făcând abstracție de la aceste urmări, oare scopul presei este să ațite poftele sensuale ale unora dintre cititori, iar altora să le provoace desgust și oroare de orice gând tipărit?

¹) E cazul aici să menționăm că aproape totalitatea observațiilor din acest articol se referă la presa maghiară. Presa românească are alte defecte, iar sistemul micii publicități pentru uzul afacerilor erotice — spre cinstea ei — îi este cu desăvârșire necunoscut. (N. R.)

In aceste publicațiuni găsim adeseori glume, pe cari poate că și le spun unii bărbați între două pahare cu vin, dar pe cari în societatea femeilor nu numai că nu ar îndrăzni să le spună, ci chiar le este rușine să mărturisiască faptul, că citesc revista, care le conține. Și totuși acolo le citesc și femeile și copiii.

Nici cel mai antrenat militar nu ar putea suferi să i se spună că o atare revistă este lectura lui de predilecție, fără să se revolte în adâncul sufletului său.

Scuza obișnuită a producătorilor de literatură de acest soi, este că publicul îi silește la aceasta, de oarece nu-și dă ostentia să citească altă literatură. In consecință trebuie să se acomodeze gustului public, să-i dea ceea ce cere. Vi-novații se spală astfel pe mâni cu seninătate.

Dar argumentația e prea șubredă pentru a putea rămânea pe picioare. Presupunând că războiul a făcut ravagii și pe acest teren, nu credem că scopul presei ar putea fi desăvârșirea distrugerii morale, ci din potrivă ar trebui să năzuiască spre îndreptarea rănilor sociale ale vremii, printr'o muncă productivă și statornică. Presa este chemată să înlesniască dezvoltarea culturii naționale și să contribuie activ la asanarea morăvurilor rătăcite. Cu un cuvânt presa are misiunea de a munci la educarea morală a popoarelor, nu la desăvârșirea destrăbălării, și nu trebuie să se uite că dacă pagubele materiale provocate de războiul sînt imense, nemăsurat mai mare este paguba morală și intelectuală.

Vechile instituții morale ca cîntea, siguranța, modestia, insufletirea pentru ideal, etc., au dispărut aproape. In locul lor războiul a adus îndolența, lenea, patima afacerilor neoneste, etc. . . și pe acestea suntem datori să le scoatem din locul, unde nu li se cuvine să stea.

Averile aglomerate în mnele câtorva indivizi, au redus simțitor numărul vechilor cititori, și fatal presa a rămas fără o susținere, care să îi permită să se mențină la un nivel onorabil, necum să ia o dezvoltare mai largă. Nouii imbogățiți, imbogățiții războiului, oricât s'ar înconșura de obiecte de artă, covoare, mobile și tablouri de preț, oricât ar sacrifica pentru literatură, snobismul lor este zădarnic. Nivelul lor intelectual este cu mult inferior înțelegerii unei literaturi alese și în mod firesc nu găsesc desfătare, dacă o caută, decât în literatura îndoeinică a romanelor detectivice și în literatura pornografică.

Pe de altă parte, publicațiunile periodice, conduse numai de pofta de câștig, se abat conștient de la îndatoririle lor sociale. Profitând de starea de incultură a nouilor imbogățiți — e drept că se câștigă ușor aderenți pentru o literatură josnică — se păgubește enorm întreaga noastră viață culturală, științifică și economică, pervertindu-se gustul marilor masse populare.

De asemeni nu pot îndestul condamna sistemul de reclamă al concursurilor de frumusețe pentru femei, care exploatând vanitatea multor cititori, face să pătrundă pretutindeni o literatură vătămătoare.

Câte femei și fete n'ar da orice ca numele lor să figureze, cu cât mai multe voturi, printre acelea pe cari „opinia

publică“ le consacră mai frumoase și mai elegante. In acelaș timp însă, trebuie să recunoaștem, că sînt multe femei cărorora nu le convine să-și facă o astfel de reclamă, dar se supun resemnate pentru a nu trece drept fățarnice, protestând.

Firește că soții și curtezanii cumpără cu mult zor revista pentru a satisfacă, cu buletinul de vot, vanitatea femeii iubite.

Până aici faptul nu ar avea nimic deosebit. Opera de demoralizare efectivă începe din clipa, când revista pătrunde în familia, din clipa când femei cinstite și nevinovate fete pătrund în intimitatea literaturii alimentată cu cancanuri obscene, scandaluri, divorțuri „amuzante“, glume nesărate dar bine pipărate . . . etc. Această literatură le infectează concepția despre frumos, despre bine și moral, sdruncinându-le echilibrul sufletesc câștigat printr'o îndelungă și serioasă educație.

Nu insist mai mult asupra acestei laturi a chestiunii E destul să amintesc axioma că exemplele rele prind mai ușor decât cele bune.

Replica onora, că pornografiei nu i se poate da o definiție precisă, și in consecință nu poate fi îngrădită, de asemeni nu e serioasă. Lărgirea cadrelor pornografiei sau îngustarea lor nu depinde numai de concepția timpului, ci și de starea morală și intelectuală a cititorului căruia se adresează.

Nudurile, tablouri sau sculptură, executate oricât de artistic, pentru un om de cultură inferioară nu vor fi decât prilej de excitare sensuală, ca și scenele mai libere dintr'o producție literară, peste care omul cult și inteligent știe să treacă, apreciind motivul artistic.

Dar in lupta contra pornografiei nu de definiții avem nevoie. Cine judecă cu bun simț, ușor va afla un punct de plecare de unde să poată recunoaște cu certitudine pornografia. Și pentru câștigarea bunului simț viața de toate zilele este cel mai bun profesor.

Din cele expuse reiese clar că, alături de principiul libertății presei, trebuie să se așeze reglementarea ei și stabilirea răspunderilor efective. Numai prin împiedecarea, reprimarea și piedepsirea abuzurilor putem avea garanția unei folositoare libertăți a presei.

In această privință legea presei și codul penal conțin dispozițiuni foarte sănătoase. Dacă până acum am avut o presă așa cum foarte slab am putut-o descrie in cest articol, vina nu este decât a organelor chemate să veghizie la căpătăiul siguranței și moralei publice, aplicând prevederile legilor in vigoare.

Iar cum in lupta contra presei necinstite și imorale credem cu mult mai eficare măsurile preventive decât cele represive, organele polițienesti sunt chemate să veghizie in primul rând. Implinirea acestei misiuni este de cel mai mare interes pentru presa cinstită, care este năbușită și paralizată de concurența iloaială și murdară a celeilalte prese.

GEORGIU CHENDI.

In istorie valoarea și puterea popoarelor se măsoară după respectul, ce fiecare cetățean datorează legilor,

GUSTAVE LE BON

SCOPUL URMĂRIREI

Drept urmare a faptului, că în concepția modernă dreptul penal este recunoscut ca având caracter de drept public, orice înfracțiune, chiar dacă atacă numai oarecari drepturi individuale, se socoteste ca o primejduire sau o atingere a dreptului public. Garantarea ordinii de drept este una dintre problemele cele mai importante ale statului, și pentru aceasta statul are dreptul să ia măsuri de prevenire, oprind anumite fapte și prescriind o anumită conduită în societate. Cei ce nu se supun dispozițiilor prescrise în acest scop, stau sub amenințare pedepselor fixate înainte, pe cari justiția le aplică cu rigoare.

Procedura penală stabilește normele pentru urmărirea infractorilor. Ideea călăuzitoare în toate procedurile penale modernă constă în cercetarea și stabilirea adevărului material al infracțiunii de orice soi. Urmărirea și descoperirea făptuitorilor și complicilor este o consecință a acestei idei fundamentale, ca și a necesității materiale de a se da, satisfacție societății prin aplicarea pedepselor prescrise de dreptul penal. Buna funcționare a justiției penale este condiționată de activitatea organelor de urmărire ale poliției cari descopăr infracțiunile săvârșite, urmăresc și prind pe făptuitori și complici, aducându-i în fața instanțelor judiciare. Descoperirea infracțiunilor ca și urmărirea și prinderea lor pentru a fi aduși în fața instanțelor judiciare, unde trebuie să li se aplice pedeapsa cuvenită, este una din problemele vitale ale statului, și această grea sarcină constituie menirea de căpetenie a poliției.

Articolul 83 al procedurii penale în vigoare în Ardeal, precizează în modul următor scopul urmăririi: „obiectul cercetărilor prealabile este descoperirea și adunarea datelor necesare, pentru a orienta pe acuzator dacă este sau nu locul de a ridica acuzarea.” În înțelesul acestui articol, *date*, sînt tot ce poate servi la orientarea acuzării, adică tot ce poate întrebuița ca mijloc de dovedire a infracțiunii săvârșite. Acuzarea are trebuință de aceleași date ca și instanțele judiciare, când hotărăsc pe baza procedurii prealabile: declarațiunile martorilor, mărturisirea bănuțului, obiectele, cari se pot utiliza ca dovezi în cursul procedurii penale (în deosebi corpurile delictive), oculoțiunea, și constatările experților. Datele cercetărilor criminale sînt deci asemănătoare cu cele pe cari le stabilește judecătorul de instrucție, ca și instanța judiciară în decursul desbaterii. Deosebirea constă numai în formele procedurii și persoana organului oficial, care adună și stabilește datele. Având în vedere cele amintite până aici, organele polițienești sînt datoare să țină seamă, că lucrează pentru justiție. Rodul activității acestor organe constituie baza, pe care se clădește procedura penală împotriva tuturor infractorilor, conlu-crând astfel la sentința, care se dă mai apoi în numele legii, adică în numele dreptății. E o greșală a se crede că, dat fiind că tribunalul reia firul procedurii de la capăt, rolul poliției e să facă o procedură sumară. Faptul că § 324 al P. P. afirmă că instanța judiciară nu-și poate întemeia judecata de cât pe dovezile făcute în cursul desbaterilor, nu înseamnă, că urmărirea poliției este nefolositoare. Din po-

trivă, din experiența, pe care ni-o oferă aplicarea practică a procedurii penale se dovedește că singura garanție a descoperirii infracțiunilor și a stabilirii stărilor de fapt este începutul făcut cu pricepere și tact de către organele de urmărire, și că de la rezultatul bun al urmăririi atarnă și rezultatul procesului penal. Multe dintre datele necesare unei juste hotăriri în anumite cazuri criminale nu le poate căuta și stabili nici judecătorul de instrucție și nici tribunalul, dacă nu au fost căutate și stabilite la timp de organele de urmărire ale poliției. — și aceasta pentru simplul motiv că, până la înfățișarea cazului în fața instanțelor judiciare, li s'a pierdut urma.

Adunarea datelor necesare acuzării se face în două feluri. Articolul 83 al P. P. stabilește *expresis verbis* că scopul urmăririi este *căutarea și stabilirea datelor*. Aceste două expresii nu sînt o tautologie, precum s'ar crede la prima vedere, ci ele servesc pentru a exprima două noțiuni deosebite una de cealaltă. În multe cazuri anume, denunțul nu cuprinde decât însinuarea infracțiunii săvârșite, fără ca făptuitorul să fie denunțat. În aceste cazuri, organele de urmărire sînt chemate mai întâi să *caute* datele care pot duce la stabilirea identității făptuitorului și eventual a complicilor, și apoi să *stabilească* aceste date, ascultând martori și folosind dovezile-obiecte cari pot servi la deslușirea cazului. Aceste date sînt de neapărată trebuință acuzării. Urmărirea trebuie să dea acuzării un tablou cât mai precis

cât mai clar asupra stării de fapt, pentru ca acuzarea la rîndul ei să poată judeca dacă e cazul sau nu să ridice acuza. La prima vedere s'ar crede că legiuitorul a făcut risipă de cuvinte când a dispus ca acuzarea să se întrebă dacă *este* cazul sau *nu* este cazul să se ridice acuza. În fond însă dispoziția este perfect întemiată. Legea pornește de la principiul că toate infracțiunile — cu foarte puține excepții — se urmăresc din oficiu. Acuzarea este prin urmare obligată să ordone și să efectueze urmărirea din oficiu pentru toate infracțiunile, cari i-au ajuns la cunoștință în mod oficial. De asemenea trebuie să intervină pentru toate infracțiunile cari se urmăresc numai la cererea persoanei lezate (§ 33 P. P.) Astfel acuzarea numai atunci poate refuza să ridice acuza, când s'a convins că din datele urmăririi faptele denunțate nu întrunesc criteriile niciunei infracțiuni, sau dacă constată că este cu neputință să se adune dovezile necesare pentru susținerea acuzării. (§ 34 P. P.) Legea nu admite principiul oportunității decât în ultimul caz, adică în cazul când se dovedește imposibilitatea adunării dovezilor, iar acuzatorul public nu se poate hotări împotriva ridicării acuzei decât pe motivele arătate la § 101 al P. P. Urmărirea trebuie deci să caute a stabili starea de fapt cât se poate mai clar, în scopul ca acuzarea să aibă toate elementele necesare pentru a hotări dacă faptul întrunește sau nu toate criteriile unei infracțiuni; iar întru cât starea de fapt întrunește aceste criterii, acuzarea este datoare să constate dacă faptul nu subversează una din cauzele care esclud imputabilitatea prevăzută în cap. VII al codului penal. Pentru acest din urmă motiv legiuitorul

a dispus ca urmărirea să fie în așa fel făcută încât acuza-rea să poată hotărî în deplină conștiința dacă e cazul să ridice acuzare, sau nu.

Scopul general al procedurii penale fiind căutarea și stabilirea adevărului obiectiv în cursul procesului penal, instanța judiciară numai atunci poate aduce o sentință de condamnare, numai atunci poate aplica puterea de constrângere și sancționare a statului când se dovedește pe deplin că acuzatul a săvârșit de fapt infracțiunea cuprinsă în actul de acuzare și când i se poate imputa fără îndoială această infracțiune. Procedura penală nu se poate mulțumi cu adevărul formal, ca procedura civilă care acceptă învoirea părților chiar dacă aceasta s'ar opune adevărului material. Procedura civilă permite să se dea sentințe de condamnare sprijinită numai pe recunoașterea părții, sau admite ca dovadă deductivă faptul că o afirmație anumită nu a fost negată. Procedura penală nu admite decât dovada faptului material bine și obiectiv stabilit. La împlinirea misiunii lor, organele de urmărire trebuie să ție seamă la tot pasul de acest principiu, și orice măsură care o iau să fie călăuzită de intențiunea de a descoperi adevărata stare de fapt.

Pornind de la principiul imparțialității scopului său principal, procedura penală dispune la § 9 că „autoritățile și organele autorităților de urmărire sînt datorate să observe cu strictețe în procedura lor atât circumstanțele agravante cât și cele atenuante ale infracțiunii“. În procesele penale procesul curge între părți. De aici s'a născut necesitatea dispoziției prevăzută la § 9 al P. P. pentru a înfrâna excesul de zel al funcționarilor de poliție însărcinați cu urmărirea cari sînt totdeauna înclinați să promoveze interesele acuzării, confundând interesele acuzării cu interesul statului. Interesul statului, pe care îl servește funcționarul, cere de la acesta o ținută imparțială, adică cere descoperirea stării de fapt potrivit adevărului obiectiv în scop ca sentința instanței judiciare să poată stabili și ea adevărul material. E în deoște cunoscut că în cercurile polițienesti domnește credința greșită că menirea urmăririi este să caute numai datele cari arată vinovăția bănuțului și nu și pe acele ce servesc la apărarea lui, rămânând ca apărarea să găsiască dovezile de nevinovăție sau circumstanțele atenuante. Această concepție este cu totul contrarie principiilor morale ale statului, cari impun funcționarilor, în toate actele lor, obiectivitate și imparțialitate. În ceea ce privește poliția, paragraful 100 al P. P. dispune că „în cursul cercetărilor trebuie să se descopere nu numai circumstanțele agravante, ci și cele atenuante trebuind deasemenea și în interesul învinuțului adunate acele dovezi, cari ar putea să se nimicească“, după cum în interesul acuzării se caută adunarea aceluiași dovezi de natură agravantă. Este deci de datoră organelor de urmărire să caute și să stabilească cu aceeași râvnă atât circumstanțele agravante cât și dovezile de nevinovăție sau circumstanțele atenuante. Descoperirea celor dintâi slujesc interesele acuzării, descoperirea celor din urmă slujesc interesele apărării, egal îndreptățile la sollicitudinea statului. Datele în sine ca martori, corpuri

delicte, documente etc. servesc la dovedirea vinovăției sau nevinovăției bănuțului. Circumstanțele agravante sau atenuante stabilesc gradul de vinovăție al bănuțului. Circumstanțele agravante fac mai mare vinovăția acuzatului. Ele sînt de două feluri: *subiective* și *obiective*. Circumstanțele agravante subiective provin din motive josnice de vinovăție, ca în cazurile, când se dovedește că vinovatul și-a premeditat îndelung fapta, sau când el arată un grad de inteligență și de cultură mai înaltă, dacă dovedește în săvârșirea faptei consecvență și energie mai mare, sau dacă arată cruzime evidentă. În circumstanțele agravante obiective, vinovăția este mai mare dacă făptitorul a atăcat un drept mai prețios, dacă a pricinuit fără motiv pagube mai mari, când și-ar fi putut ajunge scopul pricinuind pagube mai mici, dacă a săvârșit fapta cu mai multă silnicie sau brutalitate decît ar fi fost nevoie.

Circumstanțele ușurătoare micșorează vinovăția acuzatului și sînt de asemenea *subiective* și *obiective*. În circumstanțele ușurătoare subiective vinovăția acuzatului e mai mică, dacă a săvârșit fapta din nebăgare de seamă, ori intenționat dar fără să se fi gândit bine la ce vrea să facă; dacă a săvârșit fapta în stare de iritație sau din indignare îndreptățită, ori dacă a săvârșit-o fiind silit de împrejurări nefavorabile ca sărăcia, foamea sau alte motive scuzabile. În circumstanțe atenuante obiective vinovăția e mai ușoară dacă fapta a fost săvârșită cu blăndețe, dacă paguba pricinuită e neînsemnată, sau dacă infractorul și-a dat silința să înlătore efectul păgubitor al faptei sale.

Dovezile de nevinovăție exclud imputabilitatea faptei săvârșite. Nu se poate imputa fapta aceluia, care la săvârșirea ei nu a fost capabil să știe dacă fapta lui este culpabilă, sau a cărui libertate de cugetare este mărginită în măsura prevăzută de codul penal. Astfel codul penal, înșirând nominal categoriile de acest soi, indică următoarele cazuri când vinovăția nu se poate imputa: starea de inconștiență sau turburarea rațiunii faptuitorului (§ 76); sila irezistibilă (§ 77); apararea îndreptățită (§ 79); cazul lipsei supreme (§ 80); necunoașterea stării de fapt (§ 82); vârsta de copil (§ 15 nov. pen.); surdomuția (§ 88).

Datoria organelor de urmărire este deci să caute și să stabilească cu egală băgare de seamă starea de fapt referitoare la circumstanțele atenuante, cari exclud impunitatea, după cum trebuie să stabilească vinovăția făptuitorului și circumstanțele în care s'a săvârșit fapta. Organele de urmărire trebuie să știe că interesul statului, pe care sînt chemați să-l apere, nu se acoperă cu interesul acuzării. Interesul statului constă în menținerea și garantarea ordinii de drept, care este decretată egală pentru toți cetățenii. Această ordine de drept îi ocrotește sau îi apără în justiție după meritul faptelor lor. Organele de urmărire, în exercițiul funcțiunii lor, trebuie să se gîndiască necontentit că sînt chemate să serviască statul — descoperind starea de fapt a infracțiunilor denunțate în așa fel, încât justiția să-și poată îndeplini fără stănjemire chemarea.

DR. EMIL REBREAN
Procuror la Tribunal în Bistrița

PERICOLUL PUBLIC AL PROSTITUȚIEI

Prostituatele clandestine.

În mod sumar împărțim prostituatele în două mari categorii: *înscrise* și *clandestine*. Prostituatele înscrise le subîmpărțim în două mari subdiviziuni: încazarmate în bordel și libere.

Prostituatele clandestine sunt acele femei, cari practică prostituția în mod sistematic sau neregulat, dar se eschivează dela controlul medical și polițienesc, devenind astfel focare de contaminațiune prin faptul, că nefiind supravegiate, nu sunt scoase din circulațiune, când devin periculoase.

Cine face prostituție clandestină? Casierite din localurile publice, chelnărite și cameriere dela hoteluri, servitoare, guvernante, croitorese, modiste, maniciere, coriste, baletiste, statiste, lucrătoare din fabrici și dela regie, vânzătoare de flori etc. etc. În fine avalanșele de femei cari cuturează străzile principale și bulevardele orașelor mari și acostează cu impertinență pe trecători, femei cari sub aparență cinstită se dedau din când în când la prostituție, pentru că din această practică să-și poată satisface anumite trebuințe materiale și mai les din domeniul nevoilor imperioase ale modei.

Este considerabil numărul acelor femei, cari sub un aspect onest se dedau la cele mai respingătoare acte în așa numitele *localuri de rendez-vous*, deghizate sub masca unor inocente localuri de întâlnire prietenească, unde amatorii pot obține favoruri discrete în schimbul unor sume mai mult sau mai puțin însemnate de bani. În majoritatea cazurilor sufletul nu este interesat în aceste manifestațiuni de ordin pseudosentimental și imbolul actelor este întotdeauna banul.

După o statistică minuțioasă 80% din bolnavii de sifilis se îmbolnăvesc dela prostituatele clandestine. Sub forma aceasta prostituția e un *pericol public* și mai evident, mai ales când se folosește de acea armă periculoasă, care se manifestă sub forma *provocațiunii publice*. Provoacățiunea este lațul, cu care se prind victimele masculine. Ocazia dă

loc la provocațiuni și până la tentațiune nu mai e decât un pas. În anumite orașe provocațiunea de stradă se practică pe o scară foarte întinsă și face uz de mijloacele cele mai variate și mai neînchipuite. Deși nu e nici un moment din zi în care să nu circule prostituate pe stradă, totuș timpul cel mai prielnic pentru vânătoare este dela ora 7 seara până după miezul nopții. În acest timp femeile forfotesc pe bulevarde și străzile principale, prin vecinătatea localurilor publice, pe la intersecția arterele principale de comunicație, prin gări, pe lângă cazărmi etc. Există o categorie mare a pseudolucrătoarelor, cari luându-și aerul și ținuta unor femei oneste, în orele matinale simulează că se grăbesc înspre ateliere, dar se opresc la timp în fața vreunei vitrine, când simt că sunt urmărite și conversația începe.

Un pericol și mai iminent îl prezintă prostituatele cari forfotesc prin jurul liceelor și al altor școale de tip secundar. Având de acționat într'un mediu tânăr și fără experiență, prostituata găsește în fragedul elev de liceu o victimă ușor de convertit, care adeseori plătește scump digresiunea prematură, înspre care l-a împins curiozitatea excitată de provocațiunea brutală a prostituatei.

Prostituția este un semn de degenerescență și o instituție din care anumiți indivizi de ambe sexe caută să-și creeze un trafic avantajos pentru punca proprie. Prostituta căutând un mijloc de protecțiune trebuie să se adreseze așa numiților proxeneți, cari de cele mai multe ori, când nu intervine reglementațiunea perfecționată și protecțiune, o exploatează în modul cel mai josnic.

Dacă avem în vedere imensa infecțiozitate a sifilisului și blenoragiei și dacă ținem cont de greutatea, cu care trebuie să luptăm pentru a obține o vindecare completă în aceste boale, ne vom da prea bine seama cât de îndoielnică e puritatea organelor genitale ale unei prostituate, expusă vovnic la atâtea traumatisme sexuale din prtea unor clienti recrutați ni majoritatea cazurilor din straturile de jos ale societății. oameni ale căror cunoștințe de igienă și profilaxie sexuală sunt reduse la o infimă cantitate de aprecieri juste, dar cari în schimb posed un capital apreciabil de considerațiuni neclare. Sifilisul este o boală foarte trădătoare. Contaminarea în sifilis nu reclamă prezența unor leziuni evidente întinse și dureroase, ci se poate produce chiar prin mici sgarieturi imperceptibile cu ochiul liber și ascunse prin cele mai intime cute ale organelor genitale, a căror construcție anatomică e destul de complicată. Transmisiunea germenului infecțios se poate face prin oricare parte a corpului și ar fi timpul să dispară acea credință greșită, care presupune, că numai organele genitale pot fi agenți de transmisiune ai acestor boale. Germenul sifilisului se poate localiza în oricare regiune a corpului sau pe utenziliile obișnuite de menaj și toaletă, de unde poate fi transmis și inoculat pe un organ sănătos, dacă găsește o porțiță de intrare de proporții minime. Actele obișnuite de curtoazie și politeță pot deasemenea favoriza inocularea boalei, atunci când

manifestațiunile sentimentale depășesc anumite bariere și fac excursii nepermise.

Cine cunoaște durerile și suferințele fizice și morale, cari rezultă din complicațiunile celei mai răspândite dintre toate boalele existente: blenoragia, își poate da seama, că gama suferințelor unei clipe de uitare de sine este nesfârșită.

E stranie mentalitatea acelor, cari consideră boalele venerice ca o dovadă de maturitate. La Stockholm exista între anii 1890—1900 un club de ofițeri, unde toți membrii trebuiau să fie sfiliciți! Bizară concepție și ciudat mod de a interpreta virilitatea!

Văzându-se pericolul crescând al boalelor venerice dela sine s'a impus necesitatea organizării prostituției. Pentruca controlul prostituțiilor să fie mai ușor au luat ființă *casele de toleranță*, numite astfel deoarece aceste localuri sunt considerate ca un rău tolerat. Lupanarele în majoritatea cazurilor stau sub conducerea unei femei trecute de 40 de ani și care să nu fi fost certată cu justiția. Orice local care favorizează, facilitează sau tolerează prostituția este considerat drept casă de toleranță. Casa de toleranță, lupanarul sau bordelul nu poate funcționa decât în cartierele puțin frecventate — așa ar fi ideal — la o distanță de cel puțin 500 m. de gară și 200 m. depărtare de casele de rugăciune, de monumentele publice și de instituțiunile de educație (Gougerot). Poarta bordelului ar trebui să fie întotdeauna închisă și niciun semn exterior să nu marcheze existența particulară a localului. Intrucât statul tolerează aceste case e obligat să ia contact cu ele prin organele sale de control și în chipul acesta vrând nevrând să le recunoască existența.

În bordei prostituatele sunt supuse la anumite intervale vizitei medicale, care are de scop, ca prin înlăturarea elementelor periculoase să asigure vizitatorilor material cât mai sănătos. Acolo însă unde pentru anumite motive vizita nu se face destul de bine, consumatorii au numai un sentiment de falsă siguranță, care le dă frâu liber și îi aruncă cu mai multă nepăsare în brațele prostituatei. În acest caz bordelul nu mai corespunde scopurilor pentru care a fost creiat și devine un veritabil focar infecțios.

Prostituatele cu cât sunt mai tinere cu atât se sifilizează mai ușor, astfel majoritatea prostituatelor în primul an al exercițiului funcțiunii lor contractează sifilisul, pentru ca cel mult în următorii doi ani totalitatea lor să fie atinse de această boală. Este deci evident pericolul mai mare, pe care îl prezintă prostituatele tinere pentru clienții bordelurilor și ai prostituției clandestine. Procentual vorbind între 15—20 de ani se sifilizează cu sifilis actual aproximativ 50% din prostituate. Acest procent scade cu cât înaintăm în vârstă, pentruca la prostituatele trecute de 30 de ani să ajungă la 12 la sută. În acest caz e vorba de prostituate, cari au alunecat pe povârniș la o vârstă mai înaintată. Vârsta cea mai critică și cea mai expusă contagiunii este între 17 și 19 ani.

Proprietarii bordelurilor au interesul, ca pensionarele lor să fie cât mai frecventate. O prostituată frumoasă e o adevărată sondă inepuizabilă pentru exploatare, mai ales când e asediată de mai multe ori pe zi. Sunt destul de frecvente cazurile, când o femeie din bordel este obligată să se supună acestui act de 20—30 ori pe noapte și chiar mai des. În centrele mari și mai ales în garnizoanele populate, în epoca recrutărilor și a încorporărilor numărul clienților e așa de mare, încât e un adevărat pelerinaj interminabil pela ușile bordelurilor, unde clienții fac coadă. În astfel de condițiuni pericolul contaminării crește, știut fiind că dela o persoană bolnavă prin intermediul femeii se poate îmbolnăvi un număr considerabil de alți clienți; iar prostituata își asigură partenerul cu multă seninătate, că în ziua aceea a fost supusă controlului medical, care a găsit-o „bună de serviciu.“

Dr. DOMINIC STANCA

Cum se dau loviturile mari

În lipsa crimelor mari — timpurile în care snobismul le denumea „crime frumoase“ au trecut! — nu este zi dela Dumnezeu în care presa să n'aibă de relatat câte un furt senzațional: furt de bijuterii, de lucruri prețioase, de valori, etc., care se cifrează adesea la sume foarte însemnate, de 250.000, 500.000 de franci, — câte odată și mai mult.

Importante prin valoarea obiectelor furate, ele sunt și mai importante prin „munca“ și prepararea minuțioasă care le-a precedat. D. de Dorville, secretarul direcției poliției judiciare din Paris a făcut unui ziar francez o expunere asupra preliminărilor introductive și anchetelor care precedă furtul în „mare.“

— Hoții de primul rang — a declarat aceasta — se deosebesc prin foarte multe însușiri de ceilalți.

Ei nu pot fi asemănați nici cu spărgători de rânul, cari jefuesc camerele servitorilor, nici cu pungășii obicinuiți ai „metropolitan“-ului. Ca și în ramurile de activitate socială, onestă, hoții au o elită a lor!

Și această elită e compusă din profesioniști veritabili, cari n'au alt mijloc de existență decât furtul. Micile furturi a căror valoare e puțin importantă și a căror repetare este primejdioasă sunt pentru dânsii lucruri necunoscute!

Lor le trebuie o singură lovitură în mare care să le permită să trăiască, nesupărați un timp anumit, — timpul necesar pentru pregătirea unei alte lovituri.

Obiectele prețioase — bijuterii, blănuri, valori, etc., — îi tentează în mod natural.

Vitrinele magazinelor de bijuterii, adesea rău păzite, sunt obiectul principal al atențiunii lor.

Înainte însă de a da lovitura, ei trebuie să se intereseze în mod complet de obișnuințele viitoarelor lor victime, de acelea ale colocatarilor, vecinilor, etc., de timpul în care magazinul e mai puțin frecventat, etc.

Dacă bijuteriile atrag în mod particular pe profesioniștii furtului mare, nu este atâta pentru valoarea lor, ci mai cu seamă pentru ușurinta trecerii lor în străinătate.

Se fură poate adesea automobile. Ele sunt, însă, întotdeauna regăsite după un timp anumit, abandonate de către ocupanții lor vremelnici. Ei au dificultăți prea mari pentru a le vinde și a le păstra ar fi prea compromițător. În schimb, bicicletele se fură mai des și mai ușor.

În fiecare zi dipar, la Paris, un număr considerabil de biciclete.

Aceste sunt obiectele care se fură mai mult. Adevăratul delict, însă, al epocii noastre este escrocherie sub toate formele și în special emisunea de cekuri.

Legea nu aplică delictului de escrocherie decât pedense infime: 5 ani de închisoare în cazul cel mai arav. De aceea hoții și delicvenții de tot soiul au pentru escrocherie o slăbiciune specială!

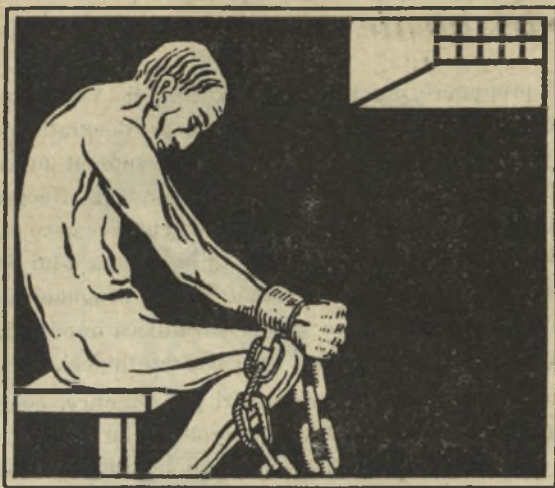
E foarte dificil să-ți imaginezi toate combinațiile machiavelice de care spiritul fertil al escrocilor e capabil spre a specula cutare sau cutare aspect al credulității omenești!

Dovada: individul, care convinge pe naivi, că obiectul său de arșint veritabil este făcut dintr'un material inferior, ce imită numai materialul pretios. Și secretul operațiunii miraculoase îl are, desigur, numai dânsul.

Minunați, entuziasmați, și prevăzând beneficii fabuloase, — bunii și naivii ascultători încredințază abilului escroc economiile lor!

Și, firește, escrocul dispare! . . .

PENTRU ÎNDREPTAREA CELOR RĂI

În urma stăruitoarelor silite al unor oameni de stat filantropi ca Jules Lejeune, Carton de Wiart și Vanderelde, — scrie d-rul Rehm în „Le Matin“ — un decret regal belgian din 1920 a îngăduit o încercare practică de reeducare a delicvenților criminali, ale cărei rezultate lasă să se întrevadă o schimbare adâncă în metodele penale ale națiunilor civilizate.

Progresele psihiatriei au demonstrat că criminalii erau foarte adesea, dacă nu alienați, cel puțin semi-nebuni, victime ale unor urme ereditare, bolnavi intoxicați, cari, fără să fie prada unor adevărate idei delirante, capătă reacțiuni cerebrale primejdioase pentru societate, după cum alții capătă tifosul.

În loc să se mulțumească să întrebe pe experți dacă un inculpat este răspunzător sau nu, belgienii pun să fie examinați de specialiști toți condamnați de la 3 luni închisoare în sus.

În nouă închisori ale statului belgian, s'au organizat laboratoare antropologice penitenciare sub directivele doctorului Vervaeck, fondatorul și directorul laboratorului model al închisorii Forest, din Bruxelles.

Din examenul metodic al tutulor deținuților rezultă această evidență: din o sută de condamnați, zece sunt indivizi ireductibili, rău-făcători, fără scuză demni de pedepse penale și pe cari societatea are interes să-i fie închisi. Doăzeci și cinci sunt bolnavi pe cari șederea în aziluri sau tratamente medicale îi pot ameliora. Rămân șizeci și cinci cari pot fi îndreptați și făcuți oameni de treabă.

Inchisoarea trebuie să se completeze cu o infirmerie de punere sub observațiune și cu servicii de specialități spre a îngriji alcoolismul, tuberculoza, sifilisul, etc.

Unii indivizi devin delicvenți pentru că sunt intoxicați și intoxicația provine atât din cauza întrebuițării „stupefianțelor“ (cocaină, morfină, etc.), cât și din otrăvirile profesionale (plumb, oxid de cărbune) sau pur și simplu din rea digestie.

BOALA CRONICĂ ȘI CRIMA

Plecând dela principiul acesta, afirmat de filosofi francezi, că condamnații sunt adesea mai puțin niște vinovați de cât niște nenorocite victime ale unor împrejurări independente de voința lor, antropologii belgieni și-au pus în gând să vindece CRIMA la tineri, înainte de a fi devenit o BOALA CRONICĂ.

Ca să înceapă, au întreprins de doi ani vindecarea tinerilor între 16 și 25 ani, chiar și a celor de 30 ani.

Până aci femeile au fost neglijate. Se pare că ele sunt mai rebele, mai puțin numeroase. Totuși pentru ele există o închisoare — școală de menaj.

S'au instalat deci la Bruxelles și Gand închisori-școli industriale.

După selecțiune riguroasă, au fost împărțiți condamnații în ateliere, ca să li se permită să-și exercite meseria sau să învețe una.

E curios să vezi pe deținuții aceștia manipulând securi, ciocane, instrumente bune pentru omor, sub supravegherea unui singur paznic încrezător și fără arme. N'a fost niciodată cre-un incident.

E prevăzut un salariu pentru prizonier, socotit după trei părți din salariul normal al lucrătorilor liberi. Bani câștigați vor servi ca să i se plătească cheltuelile șederii acolo, ca să se dea ajutoare familiei (când el era susținătorul ei), ca să-i adune o sumă pentru când va eși, ca să-i înlesnească îmbunătățirea traiului obicinuit. Dar ideea cea mai năbolă este că prin munca sa prizonierul va ști că-și răscumpără greșula, pe cât se poate, căci o parte din salariul său trebuie dat ca despăgubire victimei sau reprezentanților ei.

SELECȚIUNEA DEȚINUȚILOR

Sistemul acesta e completat prin închisoarea-școală agricolă din Merxplas.

Domeniul din Merxplas, lângă frontiera olandeză în Campine, este un vast teritoriu în felul celui dela Châlons. Directorul său, Stroobont, primea până la 1920 pe toți vagabonzii și cerșetorii arestați în Belgia. De la 6000, numărul lor a scăzut la 1660. Războiul li a fost nefast și interzicerea alcoolului i-a îndreptat poate, sau poate i-a făcut să emigreze în Franța. S'a încredințat lui Drom și Delierneux direcția unei închisori-școală agricolă pentru reeducarea tinerilor deținuți de origine rurală și îngrijirea epilepticilor. I s'a adăugat o secțiune a vagabonzilor speciali și se amenajează închisoarea-santoriu pentru tuberculoși.

Sistemul selecțiunii deținuților permite, nițel câte nițel, „elevilor“ să urce treptele ameliorării și ajungi să vezi condamnați umblând liberi pe câmp la lucrările culturii, prizonieri pe cuvânt, înapoiindu-se seara și sunând la poarta închisorii ca să fie închisi în celulă noaptea.

Doctorul Héger-Gilbert, profesor de medicină-legală se ocupă de acești indivizi îndreptați. Colaborator al d-rului Vervaeck, el a completat închisoarea-școală printr'o operă de supraveghere și de asistență pe care o urmează elevul după liberarea sa. El s'a dresază medicului, preotului, profesorului, sindicatelor din regiunea omului liberat și le cere să sfătuiască și să ocrotească contra lui însuși sau contra relei voințe a publicului pe fostul deținut care s'a regenerat.

CEI ÎNDREPTAȚI

Când citești scrisorile pe cari foștii deținuți le trimit directorilor acestor închisori, fără îndoială înțelegi că această concepție a justiției care vindecă, ameliorează și iartă, este mai folositoare societății decât justiția care biciuește din instinctul primitiv al răzbunării.

Inchisorile-școli belgiene nu sunt rauri. Să nu ne înșelăm. Disciplina este extrem de severă și răscumpărarea arestatului nu se obține de cât după încercări lungi și penibile, dar pe cari condamnatul le îndură cu bărbăție, pentru că știe că la sfârșitul calvarului său este intrarea greșelilor și putința de a redeveni un om onest.

Cu adevărat că atunci când este martorul unei atari experiențe sociale nu mai e îngăduit să zică că civilizația nu este de cât un cuvânt.

CONGRESUL INTERNAȚIONAL POLIȚIST DIN VIENA

Combaterea criminalității internaționale. — Propuneri practice și preocupări ideale.

În primele zile ale lunii Septembrie, a avut loc la Viena un congres internațional al polițiștilor, organizat din inițiativa prezidentului Schober. Prin importanța lui de netăgăduit, prin marele număr de participanți și prin varietatea subiectelor discutate, congresul de la Viena a căpătat aspectul unui eveniment deosebit, menit să deschidă noi orizonturi mijloacelor de acțiune și scopurilor poliției de pretutindeni.

Strângerea raporturilor între diversele organizații polițienești ale statelor mondiale va avea o covârșitoare înrăurire asupra combaterii criminalității. Și acesta a fost scopul principal al congresului polițist de la Viena. Criminalitatea trece dincolo de limita statelor, aproape totdeauna. Combaterea ei eficace nu se poate realiza decât printr'o înțeleaptă organizare internațională a polițiilor, care să înlesniască urmărirea și să stea trează la stărpirea elementelor învrăjbite cu societatea.

Conduși de aceste principii esențiale, organizatorii congresului au știut pregăti nu vast teren de discuție și activitate. Reprezentanții polițiilor celor 27 de state participante s'au aflat dintr'un început într'o atmosferă familiară. Chestiunile de program stăteau vii în mintea tuturor și pe buzele tuturor. Experiența de toate zilele trebuia să le coloreze, să le dea înfățișarea, ce li se cuvine, aceea înfățișare aducătoare de rod practic în viața socială a statelor.

Discuțiunile s'au urmat cu un interes deosebit. Chestiunea organizării birourilor de siguranță, cu atribuția de a răspunde nevoilor de urmărire de la stat la stat, ca și ceea ce organizării poliției internaționale, au format obiectul primelor preocupări ale congresului. Discuțiunile n'au rămas fără rezultat. Un bun început de activitate folositoare moralei și societății a fost pecetluit în congresul de la Viena.

În aceeași ordine de idei a urmat propunerea d rului Schultz (Viena) pentru creierea unui birou internațional de poliție, care să stea la dispoziția tuturor polițiilor cu relațiuni și informațiuni de specialitate, care să alcătuiască un centru stabil pentru strângerea raporturilor între factorii de urmărire ai polițiilor de pretutindeni. Ideea d-lui dr. Schultz a fost îmbrățișată cu toată căldura, care o merita.

Dacă propunerea d-lui Mihail Bankous (Jugoslavia), care și-a găsit partizau numai pe d. Comendatore Calabrez (Italia), prin care se sugera ideea de a se crea un corp special de atașati de poliție pe lângă fiecare legăție sau ambasadă, nu a căpătat aprobarea congresului, vina nu este a ideii, ci a împrejurărilor. Congresistii au fost siliți să recunoască imposibilitatea statelor de a răspunde unei atare cheltuieli. Deosebirile valutare silesc la restrângerea posturilor diplomatice. Dar ca o dovadă că ideea este bună, stă propunerea d-lui Remnat (Paris), care susține, că astfel de posturi se pot crea între statele cu valută forte, pentru a răspunde necesităților urgente în marile centre criminale Paris, Londra, Roma.

O propunere practică aduce d. Brandl (Viena) în sensul stabilirii unui codex internațional de telegrafie pentru uzul polițiilor, adică un alfabet cifrat cunoscut numai de anumite oficii ale polițiilor de pretutindeni. Necesitatea acestui alfabet este în afară de orice discuții, ceea ce explică unanimitatea cu care a fost primită propunerea d-lui Brandl. Această idee se întregește admirabil cu propunerea d-lui Dressler (Viena) prin care se sugerează ideea întocmirii unui limbaj convențional polițist, aplicat pretutindeni.

Ieșind din sfera de preocupări pur practice, congresul a știut să dea o deosebită atenție problemelor sociale și morale, cari stau în directă atingere cu instituția poliției. D. Haakon Jorgensen (Danemarca) a expus cu pricepere principiile fundamentale pentru necesitatea combaterii criminalității profesionale, arătând pericolul social al acestei criminalități. În același sens a vorbit d. Metzl (Viena) despre combaterea alcoolismului.

Problema prostituției și a traficului cu femeii a format obiectul unei instructive conferințe a d-lui Weinberger, secretar de stat la departamentul poliției de moravuri din Viena. De asemeni, d. Constantin Gardikas (Grecia) și d. Wahl (Viena) au vorbit despre criminalii internaționali, cu multă pătrundere. D. Hoepler a tratat cu erudiție problema hipnotismului, d. Sevisch (Viena) a vorbit despre punșii de buzunare și de hoteluri, iar d. Brockhoff (Amsterdam), Schultz (Viena), Siebermann (Berlin) au analizat chestiunea falsificărilor de bancnote.

Reprezentanții celor 27 state participante au plecat de la Congres, întăriți și luminați. Și acesta era scopul principal al congresului. Întorși în țările lor vor ști să pornească luptă pentru apărarea societății cu mai multă energie și pricepere.

Înainte de a termina aceste puține rânduri să mi se permită să fac câteva observări în ceea ce ne privește pe noi. Pentru noi, cari niam luat parte activă la acest congres, deși organele noastre de poliție nu sunt mai proaste, cu cele din Grecia și Jugoslavia, desbaterile de la Viena trebuie să ne fie o învățătură pe viitor. Problema combaterii criminalității de orice soi are la noi un vast teren de experimentare, și ar fii trist să trecem preste el fără nici un învățământ.

Polițiile altor state au dovedit, că lucrează serios și că nu pierd nici un prilej pentru a pune rezultatele muncii lor la îndemâna tuturor. Oamenii pricepuți nu ne lipsesc. Ne lipsește numai uzul civilizației, acel altruism, care pune în circulație ideile și acțiunile bune.

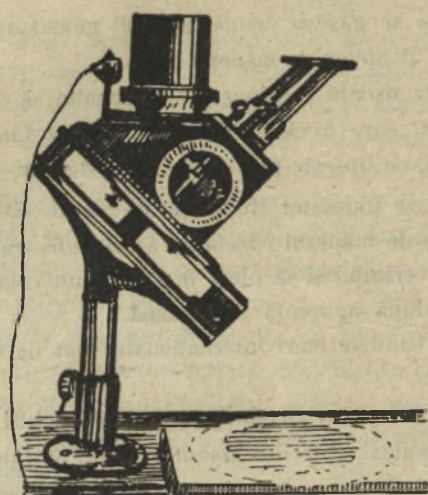
La un alt congres criminologia noastră ar putea să aducă mai mult, decât în țară, să servească exemplul unei energii în acțiune, dar al unei energii intelectualizată, așa cum trebuie să fie.

Viena, 6 Sept. 1923.

DR. EUGEN BOGHIAN,

EPI DACTYLOSCOPUL

Un aparat pentru examenul amprentelor digitale

Epidactyloscopul

Ampretele digitale, sau urmele pe cari le lasă contactul proeminențelor papilare pe o suprafață netedă, constituiesc procedul cel mai infailibil pentru identificarea criminalilor, căci, pe întreaga suprafață a pământului, nu există două degete omenești cari să aibă desene epidermice asemănătoare.

În consecință, polițiștii anchetatori, trebuie să examineze cu multă băgare de seamă mobilele, geamurile, sticlăria sau hârtiile, pentru ca să poată da de urma făptașului. Apoi, pentru a transporta toate aceste piese, trebuie să le apuce din părțile cari n'au fost atinse de mâna individului bănuț.

Dacă e vorba de o sticlă ei o apucă așezând arătătorul drept pe gâtul sticlei și celelalte degete pe fund, fără a atinge nici una din părțile laterale. Când au de-aface cu o bucată de geam, o apucă de margini, evitând de a o atinge pe suprafețele plane; un pahar îl țin cu cele patru degete, de fund, și cu cel mare de margine, sau invers, în așa fel ca să nu-i atingă cilindrul.

Pentru a transporta până la laborator obiectele astfel însemnate cu amprente digitale, Prefectura de poliție din Paris a construit un cufăraș în care se pot înțepeni bucățile de sticlă, sticlele și paharele, și ele rămân acolo imobilizate, pentru a se împiedica orice frecare a suprafețelor, acoperite cu „semnăturile“ autentice ale hoțului sau asasinului.

Când urmele digitale se văd pe pereți, pe luciul unui dulap, pe o cassă de fier sau alte mobile netransportabile, ele sunt luate pe loc, în chipul următor: după ce s'a colorat amprenta, aruncând deasupra ei cerusă (carbonat de

plumb), dacă se găsește pe un fond negru — sau cerusă sulfurată, dacă se desemnează pe un fond alb, se scoate surplusul de praf cu o pensulă foarte fină, se fotografiază apoi amprenta astfel evidențiată, sau îi se scoate desenul pe o hârtie gelatinată special.

În afară de asta, urmele lăsate de degetele făptuitorului pe obiecte, fiind puțin vizibile, laboratoriile de poliție întrebuințează metode speciale pentru a putea să le fotografieze și să le mărească dimensiunile. În stăpânirea acestor documente, specialiștii le compară și le studiază cu fișa individului bănuț.

Până 'n prezent, acest examen al amprentelor digitale, atât pentru identificarea răufăcătorilor, cât și pentru stabilirea semnalmentelor lor, se făcea cu lupa, care nu prea era indicată pentru acest scop, fiind nevoie de un instrument de optică cu un câmp vast, care să poată îmbrățișa ansamblul desenului și o mărime destul de mare pentru a-i descoperi detaliile.

Epidactyloscopul, de curând construit la Paris de d-l Massiot, după indicațiunile d-lui Bayle, directorul serviciului identității judiciare, îndeplinește cu îndeplinare aceste două condiții. Noul instrument îngăduie de a se proiecta imediat, sub ochii funcționarului, și cu o luminozitate mare, o amprentă digitală-mărită de zece ori.

Ca organ esențial, epidactyloscopul cuprinde un car dispus sub corpul principal și destinat a primi fișa, ale cărei toate părțile pot fi prezentate succesiv prin fața unei ferestre, puternic luminată de o lampă cu reflectoare, de aproape 1000 lumânări. Un obiectiv, așezat deasupra acestei ferestruie și în legătură cu o oglindă mobilă, proiectează imaginea amprentei digitale pe tăblița în care e înfipt piciorul aparatului. Se obține astfel o mărime care îngăduie toate observațiunile și măsurările posibile: numărătoarea zigzagurilor, cicatricele și alte semne caracteristice. Cu deosebire ușoară este numărătoarea brazdelor papilare, sau a liniilor cari există între două puncte date ale amprentei.

Pentru clasificarea dactyloscopică, această numerație constituie un excelent element de subdiviziune.

Pentru a identifica urmele digitale, lăsate pe obiecte de un răufăcător, se așează fotografia acestor urme pe un alt platan, pe care se găsește inserată fișa individului bănuț. Ampretele celor două documente se proiectează atunci, una lângă alta, pe foaia de hârtie de pe planșetă. Operatorii, comparându-le, pot să le identifice mult mai iute și cu mai puțină oboseală, ca prin mijlocul lupei.

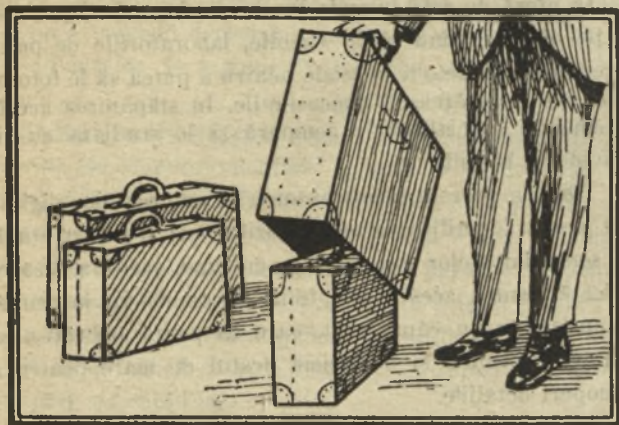
JACQUES BOYER.

Socotesc, că trebuie să scoatem cu desăvârșire poliția din luptele noastre politice. Este o adevărată crimă de a desarma țara și de a compromite siguranța și ordinea publică, numai ca să avem un mizerabil număr de voturi mai mare.

VASILE LASCĂR
Ministru de Interne
(Ședința Senatului din 25 Ianuarie 1903)

HOȚII DE GEAMANTANE

Poliția engleză a avertizat polițiile celorlalte state, că o bandă internațională de hoți de geamantane numită „*bag stealers*“ operează în toate gările mari din Europa și America cu un succes extraordinar datorit modului modern de operație cu care i-și execută acești răufăcători rentabila lor meserie și care azi a devenit unul dintre cele mai pericu-

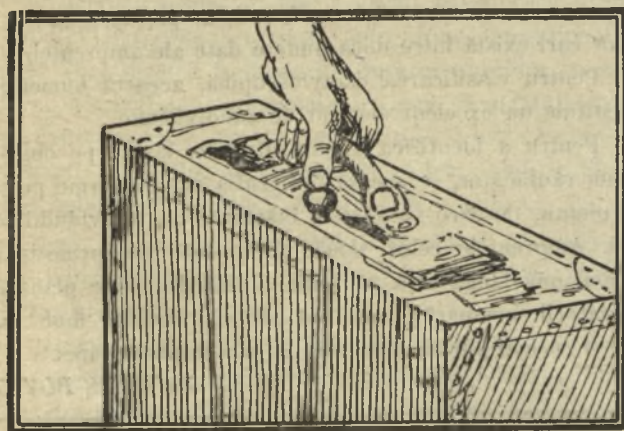

loase metode, grație progresului tehnic și ingieniozității minții omenești.

Nu trece zi fără să se comită prin gări furturi de geamantane chiar sub ochii proprietarilor.

Elegant îmbrăcați acești hoți observă de departe casele de bilete în timpul plecării trenurilor, când voiajorul a lăsat pe jos pentru câteva momente un geamantan, pentru a-și lua bilet. Ei iau atunci geamantanul cu un gest atât de natural, încât martorii ocupați cu propriile lor interese nu hănuiesc nimic.

Membrii asociației posedă o armă ingenioasă admirabil adoptată la această „*specialitate*“, criminală și care n'a fost descoperită, decât în cursul acestui an de poliția engleză, cre a comunicat în fotografii și modul lor de operație.

Aparatul este un geamantan, care nu dă nimic de bănuț, și despre care nu s'ar putea spune nimic, dacă geamantanul... ar avea fund. Geamantanul însă nu are fund.

El poate prin urmare să acopere ca un capac orice alt geamantan de un volum mai redus. Aceasta este prima operație.

A două constă în a apăsa în mod natural un butoa de alamă, care se găsește lângă mânerul geamantanului fals, când hoțul îl apucă de mâner.

Această ușoară presiune are ca rezulta să dea drumul unui resort, care asvârle înainte în planul fundului geamantanului, ce lipsește patru mici plăci dintate.

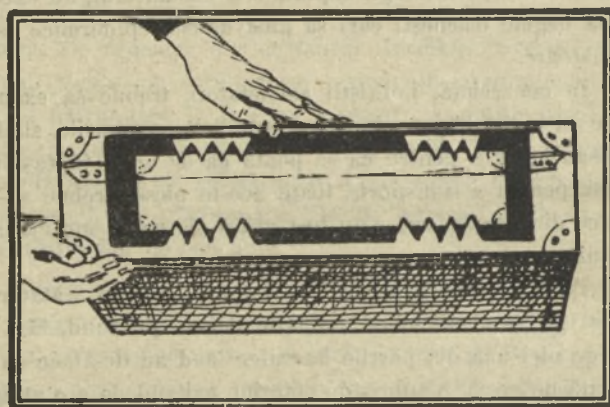
Restul se ghicește! Hoțul nu are decât să ridice geamantul fals de mânerul *căruia nu i-a dat drumul*, pentru a lua pe cel veritabil și să plece liniștit ca un voiajor inofensiv, cărui după aparență îi seamănă.

Toate bandele mari internaționale sunt de origină engleză.

Dintre cei patru membrii acualmente închși în Anglia, doi sunt englezi, al treilea american iar al patrulea german.

Se înțelege acum dela sine, că dacă aceste geamantane false sunt fabricate „în serie“ ce privește mecanismul, — culoarea pielei diferă însă considerabil, pentru a scăpa, „semnalmentelor“; iar butonul, care dă drumul „dintilor“ poate fi luat drept un simplu ornament.

La noi hoții de geamantane n'au ajuns încă la această

perfectiune „științifică.“ Cu toate aceste se fură în gări și în trenuri tot așa de intens ca și în marile centre europene.

Dacă în streinătate hoții de geamantane au ajuns se investească în întreprindere un capital necesar geamantanului fals, este că acolo nu mai puteau opera altfel. La noi de acest lucru nu e nevoie. Negligența proverbială a publicului nostru călător îi scutește de investițiuni de capital. „Meseria“ se face mai lesne. Hoții n'au decât să întindă mâna și să ia „imediat“ ce constată, că nu e nici un polițist prin apropiere, pentrucă de „client“ e sigur. El niciodată nu observă hoțul. Stă de vorbă cu el, schimbă grațiozități i-l servește cu țigarete și i-l însărcinează cu supravegherea bagajelor sale la cea dintâi stație, unde îi vine poftă să bea o bere.

Cu o asemenea mentalitate oricâtă osteneală și-ar da poliția, hoția în gări și în trenuri nu se poate stârpi. Fără concursul atent al fiecăruia nu se poate face nimic, iar hoțiile se vor înmulți neconținut și fără sistemul „științific“, pe care i-l expunem mai sus.

INSEMNAȚII... PE MARGINEA FAPTELOR

Importul prostituatelor.

Dacă valuta noastră a ajuns în halul în care este se datorește articolelor de lux pe care toate guvernele l'a încurajat sub motivul că ne vin dela aliații noștri din Occident și probabil bazați tot pe aceste considerente a lăsat liber și importul prostituatelor care face cel mai mare de-ver articolelor de lux, localurilor de noapte și de desfrâu. Toată drojdia prostituției internaționale a fost lăsată liberă la import și ca și cum ar fi ceva necesar nimeni nu îndrăznește să se atingă de ea. Restaurantele, Cafeurile, Varieteurile, Cofetăriile cele mai de lux au ca clientelă zică-se de elită pe aceste clandestine însoțite din când în când de protectorul — pește a cărui obrăznicie și tupeu sfidător revoltă pe toți cei ce muncesc const: intelectuali, funcționari meseriași, muncitori.

Femeile care au mai rămas virtuozose sunt zilnic sfidate de aceste closete ambulante cărora le zicem prostituate elandestine și nici un guvern nu are autoritatea morală de a arde cu ferul roșu această cangrenă socială, pentru că în totdeauna le apără cineva care profită depe urma lor.

În loc ca aceste vespasiene publice să fie sculuate când sunt întâlnite pe străzi și în localuri publice, se întâmplă tocmai contrariul.

O femeie cinstită nu mai poate intra astăzi în localurile publice din cauza atitudinii scandaloase pe care o au aceste clandestine prostituate și care au aerul de a poza în femei cinstite pentru că hainele depe ele costă zecimi de mii de lei.

Teatrele, Cinematografele, și toate localurile de lux au devenit apanagiul prostituatelor înregistrate și mai ales clandestine, și nimeni nu se ridică contra deosebirilor și a câștigului ilicit, a comerțului de carne vie.

După ce că avem noi destule prostituate, am tolerat să adăpostim și să primim mereu toate națiunile de prostituate și care trăesc aci nesupărate și nederanjate. Știi ce o să ni se răspundă. Așa este și la Paris? Este oare admisibil o asemenea concepție? Tot ce este la Paris este bun? Nu!

Dacă în occident sunt câteva orașe destrăbălate nu însemnează că noi care nu am avut nevoie de așa ceva să tolerăm pentru că așa este la Paris, sau la Berlin. Guvernele noastre în loc să imite din Occident ceea ce este bun, cum ar fi de pildă întreținerea orașelor etc. imită tot ceea ce este mai rău.

Un triaj al prostituatelor clandestine dar un triaj sever și riguros se impune, pentru ca să înceteze odată spectacolul de astăzi unde la fiecare doi pași nu vezi toată ziua decât femei vagaboande și întreținutii lor.

Cleptomanie.

La Berlin s'a judecat un proces senzațional, în care două femei erau acuzate de a fi furat dela marile magazine berlineze mărfuri în valoare de sute de milioane de mărci.

Inculpatele aveau un sistem al lor propriu, ele operau în stil mare, își repartizau „munca“ și produsele ei treceau din mână în mână, cu metodă.

Furau tot ce se putea fura de la aceste prăvăli amenajate după sistemul american, în așa fel, încât dacă pășești pragul lor, îmbrăcat doar cu un palton zdrențuit, având însă grije să ai în buzunarul lui un portofoliu bine garnisit, după o plimbare de o oră în toate sălile clădirii, o părăsești, complect echipat, din cap până'n picioare, sătul, proprietarul unui apartament, aranjat cu tot confortul modern, în sfârșit nu există obiect, dela un ac cu gămălie până la un pian Boesendorfer, pe care să nu'l găsești acolo.

Și hooțele s'au folosit de această împrejurare, pentru a face să dispară sub mantourile lor servicii de porțelan și cristal, vase, lămpi, felurite obiecte de menaj și în speciali ciorapi, mănuși, rochii și stoffe pentru rochii.

În dezbaterile acestui proces, care a captivat întreaga populație a Berlinului, stărnind multă vălvă atât în Germania cât și în străinătate, au fost interesante mai cu seamă declarațiile detectivelor, însărcinate cu serviciul de pază în acele magazine.

Ele afirmă că publicul aici nu bănuiește, cât e de răspândită cleptomania — ca să întrebuițăm și noi acest frumos eufemism grec, în locul tăiosului cuvânt românesc: „Furt.“

Inculpatele procesului Morvilius-Roeder, furau, după cum am mai spus-o, cu metodă, ele vindeau lucrurile furate. Detectivile ne vorbesc însă de femei, care fură pe cont propriu, pentru plăcerea de a poseda un obiect de toaletă, fără să'l fi plătit.

Nu e oare cindat, că asemenea veleități bolnăvicioase nu se găsesc niciodată la bărbați, ci numai la sexul slab?

„Cleptomanie“ e o expresie foarte blajină pentru a caracteriza o faptă mârșavă. Când o femeie săracă ia pe furis de la o brutărie un codru de pâine, ca să'l ducă copilășilor frlămânzi, surprinzând-o, toți din jurul ei vor striga: Săriți! Prindeți hooța! Și va fi predată pe mâna poliției.

Doamna elegantă, care face să dispară în mod discret o pereche de ciorapi de mătase în manșon e poftită cu multă politeță de către detectiva, să treacă în salonul de alături, unde i se face o admonestare foarte delicată. Iar doamna elegantă se duce să și continue jocul în altă prăvălie, unde serviciul de pază e mai puțin bine organizat, și unde operațiile sale vor fi încoronate de succes.

Evident că în domeniul patologiei se cunoaște și cleptomania. Există și femei bolnave, care fură într'adevăr, în mod inconștient și care se simt atrase în mod irezistibil spre acele fleacuri de îmbrăcăminte, la care râvnește sexul frumos, dela mama Eva încoace.

Majoritatea cleptomanelor însă sunt pur și simplu hooțe vulgare. Nu'ți-ar fura nici banii din cassă, nici carnea dela măcelar, dar își însușesc cu o desinvoltură surprinzătoare obiecte de toaletă, ce nu le aparțin.

Și ar exista totuși un mijloc foarte simplu, de a desbăra pe aceste femei de ciudatul lor nărav. Dacă disciplina mintală nu se poate obține printr'o autoeducare a voinței, delictul lor, în loc de a fi tratat cu indulgență, drept „efecțele cleptomaniei“, ar trebui considerat și pedepsit ca un furt vulgar, cu circumstanțe agravante.

Trucurile vânzătorilor de carne vie

Comerțul de carne vie a luat, în ultimul timp un foarte îngrijitor avânt. Ticăloșii cari se indeletnicesc cu acest trafic, se dau acum drept candidați la însurătoare sau impresari de teatru pentru țările cu valută tare. În majoritatea cazurilor au căzut victime fete din Viena și Berlin, doritoare de o viață mai bună. Firește, un rol important în aceste cazuri l'a jucat și lipsa de prevedere a părinților fetelor nenorocite.

Un caz recent merită să fie relevat.

O tânără artistă, foarte sărbătorită și bine văzută în societatea vieneză pentru frumusețea ei, excepțională, a fost convinsă să accepte oferta unui impresar american și să plece într'un turneu artistic peste ocean. Contractul a și fost încheiat. Din fericire, s'a aflat la timp că așa numitul impresar american nu era, în realitate, decât un negustor de carne vie. Cazuri asemănătoare s'au ivit și la Berlin unde deasemenea imaginea unei vieți bune într'o țară cu valută ridicată face multe victime.

La Viena s'a constatat, în ultimul timp, că negustorii de carne vie se dau drept egipteni, cari vor să ia în căsătorie tinere vieneze. Poliția a făcut cercetări amănunțite și a descoperit lucruri surprinzătoare. Recent, s'au înregistrat căsătorii între austriace și egipteni care, după puțin timp, după cum relatau gazetele străine, își lăsau soțiile fără nici un ajutor, pradă hazardului. Cercetările ulterioare au dovedit că mai totdeauna „egiptenii“ sunt niște vulgari negustori de carne vie.

Poliția cortegiilor

Tribunalul poliției judiciare din Paris a dat de curând o hotărîre prin care decretează că rânduiala cortegiilor funebre aparține numai ordonatorului cortegiului, care trebuie să fie un împuternicit al poliției. În urma acestei decizii un șofer a fost condamnat la cinci franci amendă pentru că tăiat în două un convoiu, numai cu autorizația unui cioclu.

E un exemplu, pe care ar trebui să-l urmărim, căci prea adeseori am văzut incurcături pe stradă provocate de nereglementarea circulației cortegiilor de diferite soiuri.

Contra furturilor de automobile în America

În nicio parte a lumii industria automobilelor nu este așa de înfloritoare ca în America, dar tot așa de înfloritoare este și „industria“ furturilor de automobile. După ultimele date statistice, s'au înregistrat în Statele-Unite, în cursul anului 1922, nu mai puțin de 35.000 de automobile furate. Statul New-York deține recordul cu 10.000 de furturi din totalul de 35.000. Dintre aceste furturi 20.000 au rămas necunoscute.

Trei categorii de oameni își dau astăzi sâlnița să stârpiască această „industrie“ precum se vede așa de prosperă: fabricanții, asiguratorii și inventatorii. Cei dintâi din neputință de a dovedi pe hoți, multiplică numerele de identificare și încearcă să însemne anumite locuri variabile și misterioase, cari să scape de vopseaua transformărilor, dovedind furtul. Companiile de asigurare, în loc de a plăti valoarea vehiculului sustras, îl înlocuiește cu unul la fel, în credința că micșorează interesul pentru furtul intenționat.

În ceea ce privește inventatorii, ei își concentrează toate facultățile pentru a descoperi noi dispozitive așa zise de siguranță.

Se lucrează cu stăruință pentru înfrânarea furturilor de automobile. Din nefericire niciunul din mijloacele aflate nu este destul de sigur. Totuși cel mai puțin sigur e să n'ai nicio măsură de siguranță: e cazul a 75 de automobile din 100 furate.

Introducerea dactiloscopiei în serviciul băncilor

În America multe bănci au introdus dactiloscopia ca un mijloc infalibil de identificare a prezentatorilor libretelor de depunere, precum și la emiterea cecurilor.

Când banca emite un libret de depozit sau un carnet de cecuri, depozitorul este rugat să își imprime amprenta degetelor: mijlociu, arătătorul și inelarul dela mâna dreaptă.

Inovația aceasta a dat rezultate admirabile. Frandele de substituiri de persoane au fost cu desăvârșire excluse.

Măsura tinde să se generalizeze.

Și la noi ar trebui utilizat acest mijloc minunat în toate împrejurările actelor de identitate.

E o prejudecată că mijlocul acesta ar fi degradator sau umilitor. În interesul propriu al cetățeanului, ar trebui să convingem publicul, că i se oferă un mijloc de identificare, ce nu dă greș.

O statistică mondială a automobilelor

Ziarul „Le Temps“ publică o statistică a automobilelor din lumea întreagă, al căror număr se ridică la cifra de 14.743.468 dintre cari:

America deține	— — — —	13.078.279
Europa	— — — —	1.302.158
Oceania	— — — —	147.189
Asia	— — — —	144.479
Africa	— — — —	71.368

În America, Statele-Unite dețin recordul, depășind celelalte state în chip spaimântător, întrucât posedă nu mai puțin ca 12.364.377 automobile sau 83,8 la 100 din totalul vehiculelor din lume.

În Europa se socotesc:

Marea Britanie cu	— — — —	554.443
Franța	— — — —	390.303
Germania	— — — —	126.092
Italia	— — — —	65.000
Spania	— — — —	47.000
Belgia	— — — —	45.388
Suedia	— — — —	29.478
Elveția	— — — —	21.000
Danemarca	— — — —	20.100
Norvegia	— — — —	13.340
Austria	— — — —	11.000
Olanda	— — — —	10.750
Celelalte țări	— — — —	67.659

În Asia, țara cea mai avută din acest punct de vedere este India, care posedă 54.000 automobile: Indiile olandeze 23.000; Peninsula Malaca 13.750; Insulele Filipine, 13.000.

În Africa: Sudul african 35.000; Algeria 14.500.

În Oceania numărul automobilelor se repartizează astfel: Australia 97.189; Noua-Zelanda 34.500 și Hawai 15.500.

Regiunea în care circulația automobilelor este cea mai intensă, ar fi Statul New-York, care posedă un milion de vehicule, adică o mașină la opt locuitori.

Păcat că statistica ziarului parisian nu înregistrează și numărul automobilelor din România care trebuie să fie destul de mare într'o țară cu prea puține școli.

Banca Uniunii Ardelene

Societate pe Acții
Sibiu

Fabrică de lumini și de săpun.
Secția de lucruri de beton și de asfalt.
Antrepozite cu linie industrială de garaj:
Depozitare de mărfuri și avansuri pe acele.
Producțiune de lemne de foc și vânzare.
Stabiliment propriu pentru tăiatul lemnelor.
Cumpărare și vânzare de produse agricole

Casa de Păstrare *Bancă Economică și Populară* **S. A.** **Satu-Mare.**

Szatmári
Takarékpénztár-Egyesület
Gazdasági és Népbank
R.-T.

**Fabrica de textil pentru fitile
și galoane s. p. a.**
Satu-Mare

Szatmári
Lámpabél és Szalagszövőgyár
R.-T.

**Prima Fabrică Transilvăneană de
raspete și flori artificiale din**
Satu-Mare

Weisz și Kandel

**Első Erdélyi Szemfedél és Művirág-
gyár**
Szatmár

Davidovits Bela și Soțul

Comerț de lemne și de scânduri.

*Épületfa, deszka és építési anyagok
raktára*

Satu-Mare
Ujmajor 6.

*Menyasszonyi kelengye,
Vászon, szövet, selyem, zefir és
kész női felöltöket legjobbat ajánl*

Frații Friedmann
Testvérek
nagyáruháza, Satu-Mare

**Depozitul
de lemne și
Fereastrău**

Kósa

féle Faipari R.-T.
Satu-Mare

Soc. An. pentru
Exploatare de
Păduri și Ferestreae
din
Satu-Mare

Szatmári
Fatermelő és Gőzfűrés
Részvénytársaság

Ceramica de lux

DAG

Societate Anonimă Română

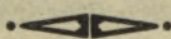
Satu-Mare

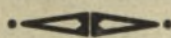
**Fabrică tot soiul de
articii :**

*Electrotehnici, porcelan, majolică,
faință, chamotte și
caolin.*

**Societatea Anonimă
Forestieră din Lomnas**

**Centrala :
Arad, Bul. Regele Ferd.
22**

Fabrica de cherestrea:

Satu-Mare.

**Soc. Anonimă Forestieră din
Beltiug**

Bélteki

Erdőuradalmi Rt. Satu-Mare

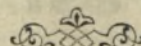
Frații Weiss

Fabrică și țesătorie de petele și
comerț de piele S. A.

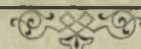
Satu-Mare

Ignat Kaufmann și Fiul

Societate Comercială pe Acții

COLONIALE ENGROSS.

Satu-Mare, Calea Traian 13.